Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2002 йил 9 июль сешанба
Сотувда эркин нархда
№ 141 (2969)

ПРЕЗИДЕНТНИНГ ОҚТОВ САФАРИ

Президент Ислом Каримов 6-7 июль кунлари Марказий Осиё давлатлари ва Россия раҳбарларининг Қозоғистоннинг Оқтов шаҳрида бўлиб ўтган норасмий саммитида иштирок этди.

Қўшни мамлакатларнинг интеграциялашувида бундай учрашувлар муҳим аҳамиятга эга. Гарчи Оқтов учрашуви норасмий тарзда ўтган бўлса-да, давлатлар ўртасидаги сиёсий-иқтисодий ва ижтимоий соҳалардаги алоқаларни ривожлантиришда ўзига хос ўрин тутади.

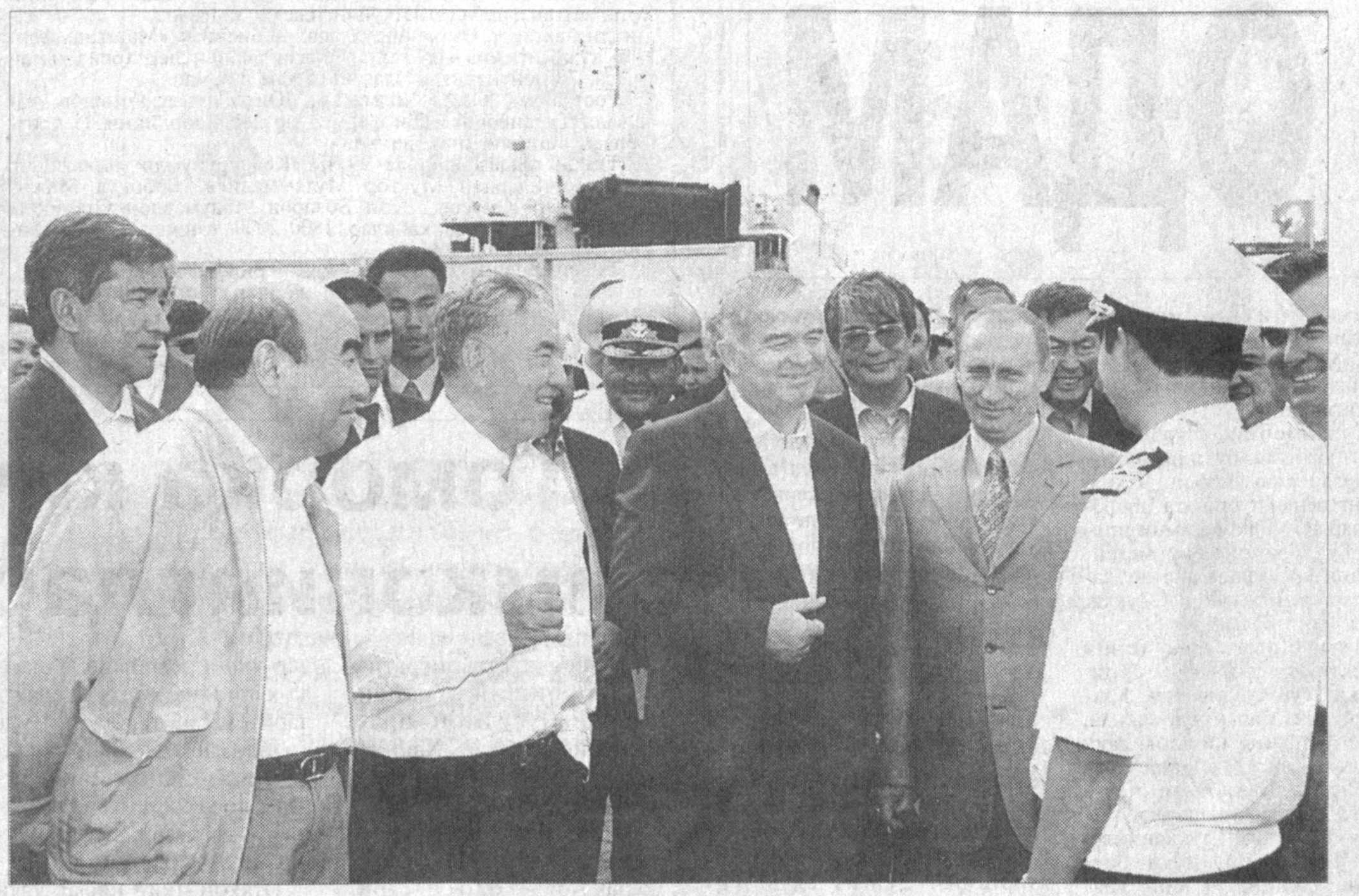

Учрашувлар Қозоғистон президентининг шаҳардаги қароргоҳида бўлиб ўтди. Бу ерда Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовни Қозоғистон раҳбари Нурсултон Назарбоев кутиб олди. Президентлар суҳбатида икки дўст мамлакатнинг ўзаро муносабатларига доир масалалар юзасидан фикр алмашилди.

Ўзбекистон, Россия, Қозоғистон, Қирғизистон ва Тожикистон раҳбарларининг норасмий учрашувида асосий эътибор ўзаро ҳамкорликни ривожлантириш, иқтисодий интеграция жараёнларини янги босқичга кўтариш, шунинг асносида коммуникация, энергетика, транспорт соҳаларида ҳамкорлик, сув ва ҳаво йўлларидан янада унумли фойдаланиш, истиқболли лойиҳаларни қўллаб-қувватлаш ҳамда халқаро террорчилик, уюшган жиноятчилик, экстремизм, наркобизнес каби иллатларга қарши биргаликда курашиш масалаларига қаратилди. Томонлар ўз таклиф-мулоҳазаларини билдирар экан, масалалар ечими давлатлар ўртасидаги тенг ҳуқуқлилик ва тенг манфаатлилик асосига таяниши, айниқса, иқтисодий муаммолар ечимини баҳамжиҳат ҳал этиш муҳим аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб ўтди.

Президентлар Оқтовдаги ўзбек, рус, қозоқ, қирғиз ва тожик миллий маданияти марказлари фаолияти билан танишди. Мазкур шаҳарда юзга яқин миллат ва элатлар вакиллари истиқомат қилади.

Оқтов — Каспий денгизи соҳилидаги шаҳар. Сўнгги йилларда ундаги денгиз порти янада кенгайтирилди ва замонавий асосда таъмирланди. Саммит қатнашчилари порт фаолияти билан ҳам танишди.

Ф. МАҲМУДОВ (ЎзА).

СУРАТДА: учрашувдан лавҳа.

Фарҳод ҚУРБОНБОЕВ олган сурат.

Шу сонга хабар

Навоий вилояти ғаллакорлари давлатга дон сотиш шартнома режасини бажаришди. Ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил кўтарган миришкорлар қабул пунктларига 87 минг тоннадан ортиқ дон топширишди. Шунингдек, 5 минг тоннадан кўпроқ уруғлик жамғарилди.

НАВОИЙНИНГ ҒАЛЛА ХИРМОНИ

Қишлоқ хўжалигига замонавий технологияларни жорий этиш, тупроқ шароитига мос навларни танлаб экиш, оила пудрати ва фермер хўжаликларида ерга бўлган эгалик ҳиссининг шаклланиб бораётгани муваффақиятлар омили бўлди.

Вилоятнинг улкан хирмонига салмоқли улуш қўшган Конимех, Навоий, Хатирчи, Қизилтепа туманларида ҳосилдорлик 40-45 центнерни ташкил этди. Конимех туманидаги "Ўзбекистон", "Лочин", "Сардор", "Ил-2000" каби фермер хўжаликлари ҳар гектар ғаллазордан 80-85 центнердан дон олди.

Ҳали далада ҳосил мўл. Навоийликлар режага қўшимча яна 1,5 минг тонна дон сотишни кўзлаб туришибди.

Ёрқул УМАР,
ЎзА мухбири.

Олий Мажлисда

Йўлингиз бехатар бўлсин

Кеча Олий Мажлиснинг Саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа масалалари қўмитасининг йиғилиши бўлиб ўтди. Ўзбекистон Республикаси "Йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисида"ги Қонунининг Андижон вилоятида ижро этилишига бағишланган ушбу йиғилишда қўмита аъзоларидан ташқари тегишли вазирлик ва идоралар вакиллари ҳам иштирок этишди.

— Мазкур Қонуннинг қабул қилиниши йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш, фуқароларнинг ҳаёти, соғлиги ва мулкини, уларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини, шунингдек, атроф-муҳитни муҳофаза этишни такомиллаштиришга қаратилган зарур меъёрий базани шакллантириш учун шарт-шароит яратди, — деди сўзга чиққан Андижон вилоят ҳокимининг ўринбосари Р. Тиллабоев. — Мазкур қонун ижроси бўйича вилоятимизда муайян ишлар қилинаётир. Жумладан, хўжалик субъектларининг фаолиятини кучайтириш мақсадида вилоят ҳокимлиги қошида йўл ҳаракати хавфсизлиги комиссияси ишлаб турибди. Мазкур комиссия фаолияти давомида автомобиль йўлларини, йўлкаларни таъмирлаш, аҳоли пунктларида ёритиш мосламаларини тартибга солиш каби масалаларга ҳам алоҳида аҳамият беришаётир.

Далилларга эътибор берадиган бўлсак, йўл ҳаракати хавсизлиги борасида вилоятда айрим камчилик ва нуқсонлар ҳам мавжудлиги кўзга ташланади. Жорий йилнинг беш ойи давомида содир бўлган йўл-транспорт ҳодисаларининг сони ўтган йилдагига қараганда, 9,5 фоизга, жароҳатланганлар сони эса 7,3 фоизга ўсган. Хусусий транспорт эгаларининг айби билан шу йилнинг беш ойи мобайнида 182 та йўл-транспорт ҳодисаси қайд этилган, бу ўтган йилнинг айни давридагига нисбатан 10,3 фоиз кўп демакдир.

Ўтган йили транспорт воситаларидан фойдаланиш қоидаларини бузганлик учун 250 нафар шахс жиноий жавобгарликка тортилган, улардан 58 нафари қўшимча жазо сифатида транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқидан маҳрум этилган. Қоидабузарлик инсон ҳаётига хавф солиши мумкинлигини ҳисобга оладиган бўлсак, масаланинг қанчалик долзарблигини англаб олиш қийин эмас.

Йиғилишда йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш, йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш бўйича турли фикр-мулоҳазалар билдирилди, амалий таклифлар ўртага ташланди.

Қўмита йиғилишида кўрилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

Мавжуда ХОЛМАТОВА,
"Халқ сўзи" мухбири.

«САЛОМАТЛИК ПОЕЗДИ» ОРОЛБЎЙИДА

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги Оролбўйи аҳолисини тиббий кўрикдан ўтказиш, аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш мақсадида "Саломатлик поезди" ташкил этди. Ушбу поезд 7 июль куни 13 нафар малакали шифокор билан Нукусга етиб келди.

— Бир ҳафта мобайнида Қорақалпоғистоннинг 6 та туманида иш олиб борамиз, — дейди "Саломатлик поезди" раҳбари Тошкент Фтизиатрия ва пульмонология илмий тадқиқот институти директори ўринбосари Даврон Мухторов. — Ушбу тадбир доимий бўлиб, бу ишга тиббий соҳанинг барча мутахассислари жалб этилади.

Олти гуруҳга бўлинган шифокорлар Тўрткўл, Элликқалъа, Беруний, Амударё, Шуманай ва Қонликўл туманларида аҳолини тиббий кўрикдан ўтказишни бошлаб юборди. Мазкур поездда касалликни аниқлаш ва уни даволаш учун 12 миллион сўмлик дори-дармон келтирилган.

А. ОРТИҚБОЕВ,
ЎзА мухбири.

Омад сизга, битирувчилар!

Тошкент Давлат иқтисодиёт университетида бакалавриат ва магистратура босқичлари битирувчиларига диплом топшириш маросими бўлиб ўтди.

Олий ва ўрта махсус таълим вазири С.Ғуломов мазкур илм даргоҳида Президентимиз Ислом Каримов ташаббуси билан қабул қилинган Кадрлар тайёрлаш миллий дастурида белгилаб берилган вазифалар изчил амалга оширилаётганини алоҳида таъкидлади.

Ҳозирги кунда 6 минг 500 га яқин талаба таълим олаётган мазкур университет базасида иқтисодиёт соҳаси кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, иқтисодиёт лицейи, касб-ҳунар коллежи, гимназия, ихтисослаштирилган махсус бизнес мактаби ишлаб турибди. Бу ерда жаҳоннинг ривожланган давлатларидаги нуфузли ўқув юртлари, илмий-тадқиқот марказлари билан кенг ҳамкорлик йўлга қўйилган.

Маросимда ўқишда аъло кўрсаткичларга эришган битирувчиларга махсус совғалар топширилди.

Ҳулкар СОДИҚОВА,
ЎзА мухбири.

Мамлакатимиздаги олий ўқув юртларини тугатаётган бакалавр ва магистрларга диплом топшириш тадбирлари битирувчиларнинг қалбида бир умр сақланиб қолса, ажабмас.

Шундай тадбирлардан бири Тошкент Давлат юридик институтида бўлиб ўтди. Залда тўпланган бакалавр ва магистрларнинг қўллари кўксида. Ўзбекистон мадҳияси янгради. Устозлар ҳамда ота-оналар ёш мутахассисларни самимий табриклаб, келгуси ҳаёт йўлларига омад тиладилар.

Институтни еттита йўналишда 81 нафар магистр ва 500 нафар бакалавр тугатди.

— Диплом олган магистрларимизнинг билим малакалари хорижда таълим олганлардан кам эмас, — дейди магистратура факультети декани Самад Ҳамроев. — Улардаги ҳуқуқий билим жаҳон андозаларига тўла мос бўлиб, юртимиз равнақига хизмат қилади.

М. ЮСУПОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

БЕВОСИТА МУЛОҚОТ

Таълимнинг юксак масъулияти

Билим олишни ва илм-фаннинг чўққиларини эгаллашни хоҳловчилар учун ҳеч бир тўсиқ ва чекланиш йўқ. Бўлиши ҳам мумкин эмас... Шу йилнинг 28 июнь куни олий ва ўрта махсус таълим вазири Саидаҳрор Ғуломов билан «Халқ сўзи» ва «Народное слово» газетхонлари ўртасида бўлиб ўтган «Бевосита мулоқот»нинг бош мазмунини ана шундай сўзлар билан ифодалаш мумкин.

Хуллас, бугунги олий ўқув юртларида таълимнинг моҳияти нима, мустақил давлатимизда ўқув юртлари қандай ўзгаришларни бошдан кечиряпти, бу йўналишда қандай муаммоларга дуч келиняпти, биз нималарга эришаяпмиз, деган саволларга жавоб топаман десангиз, газетамизнинг 3-саҳифасида берилган «Бевосита мулоқот» тафсилоти билан, албатта, танишинг. Ундан таълим соҳаси билан боғлиқ равишда ўзингизни ўйлантириб келаётган масалаларга имкон қадар жавоб топасиз, деган умиддамиз.

Президентимиз матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимларига йўллаган табригида журналистлар олдига масъулиятли вазифаларни қўйдилар. Уларни амалга ошириш учун эндиликда ҳар бир ижодкор изланмоқда, халқ кўнглига йўл топиш учун ҳаракат қилмоқда. Шунинг учун ҳам «Халқ сўзи» газетаси кунлари муштарийлар билан очиқ-ошкора, самимий мулоқотга айланиб кетди.

Қашқадарёда «Халқ сўзи» кунлари

Айниқса, Қарши тумани марказида бўлиб ўтган учрашув жуда мароқли ўтди. Ўзбекистон Қаҳрамони Абдулла Орипов «Халқ сўзи» газетаси ва унинг жамоаси томонидан амалга оширилаётган ишларни юқори баҳолади. «Халқ сўзи» газетаси ижодкорлари, шунингдек, фаол муаллифи Ашурали Жўраевнинг айтган фикрлари газетхонларда зўр қизиқиш уйғотди. Шунинг учун муштарийлар газета ва ундаги мақолаларга ўз муносабатларини билдирдилар, фикр-мулоҳазаларини ўртоқлашдилар, таклифларини айтдилар. Жумладан, ЎзХДП Қашқадарё вилоят кенгашининг биринчи котиби Фармон Омоновнинг фикрича, газетага рақамларни қалаштириб ташлаш мақсадга мувофиқ эмас. Аксинча, халқ ҳаёти унда ўз инъикосини топиши керак. Масалан, Қарши тумани Қашқадарёдаислоҳотлар мактаби сифатида эътироф этилган. Нега шу ҳақда жонли тарзда ёзиш мумкин эмас?

«Халқ сўзи» кунлари Шаҳрисабзда қизғин кутиб олинди. «Халқ сўзи» — халқ билан ҳамнафас. Шаҳрисабзлик муштарийлар учрашувда ана шуни алоҳида таъкидлашди. Сўзга чиққанлар газетадаги мақолаларга муносабат билдириш билан бирга жуда кўплаб таклифларни ўртага ташладилар.

Қашқадарё вилоят ҳокимининг ўринбосари Назар Ҳакимов, Қарши тумани ҳокими, Олий Мажлис депутати Сайфулла Хайруллаев, Шаҳрисабз тумани ҳокими Шомурод Ражабовлар газета сўз қудрати билан ҳамкору ҳамдаст бўлаётганини таъкидлашди.

Ҳуллас, газета жамоаси вакилларининг муштарийлар билан учрашувлари ўзига хос ҳисобот, аниқроғи, бир-бирини янада кўпроқ тушуниш, англаш тарзида ўтди. Мулоқотларнинг ҳар бирида Президентимиз ўртага қўйган вазифаларни қай тарзда адо этиш лозим, деган саволга жавоб изланди. Ва бу саволга жавоб қайта-қайта айтилди: халқнинг дилидаги, одамлар тилининг учида турган гапни қисқа, лўнда, жонли қилиб ёзиш керак.

Нарзулла РАВШАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Раис бува ЖАРИМА тўлади

Қонун барчага баробар

Дўстлик туманидаги Х.Исроилов номли ширкат хўжалиги Зафарободдаги «Конгли» фермер хўжалигидан 2 миллион 8646 сўм қарз бўлиб қолди. Шундан кейин фермер хўжалиги даъво аризаси билан вилоят хўжалик судига мурожаат қилди. Натижада суд ушбу қарзнинг тўланиши ҳақида қарор чиқарди. Апрель ойи бошларида суд ижрочисига ижро иши юритуви ҳақидаги қарорини қарздорига етказиб, ихтиёрий равишда тўлаш учун 5 кунлик муддат ва таклиф берди. Буни қарангки, Х.Исроилов номли жамоа раҳбари Бахтиёр Ботиров бунга пинагини ҳам бузмади. Чунки у киши юқорида номи келтирилган қонунда суд ижрочисига ҳокимият вакили мақоми берилганлигини, у ўз номидан мустақил равишда қарорлар қабул қилиши, унинг ўз ваколатлари доирасидаги талабларининг бажарилиши барча органлар, жисмоний ва юридик шахслар учун мажбур эканлигини тасаввур ҳам қила олмади. Раисни ўқитиб, унга қонунни ўргатиб қўйиш учун эса борйўғи 10-15 кун кифоя қилди. Бу даврда раис бува ўз ёнидан жарима тўлади, ҳам хўжалигининг 2 (икки) миллион сўмдан зиёд қарзини узди.

Афсуски, таҳлиллар жойларда 2002 йил 1 январдан амалга кирган қонунни, унинг кучи ва масъулиятини билиб-билмай бажармаётган раҳбарлар, мутасаддилар кам эмаслигини кўрсатади. Йилнинг биринчи чорагида ҳал этилиши лозим бўлган ижро ҳужжатларининг ярмидан кўпи — 54 фоизи биринчи чоракда бажарилмай қолгани фикримиз далилидир. Шу боис департаментнинг вилоят ҳудудий бўлимида ижро ҳужжатларининг сўзсиз ҳал этилишини таъминлаш кўзда тутилган бир ойлик тадбирлар мажмуи ишлаб чиқилди. Айни пайтда шаҳар, туманларда мазкур тадбир асосида фаолият олиб борилаяпти.

Пахтакордаги «Клеопатра» хусусий фирмаси А.Икромов номли пахта тозалаш корхонасини хўжалик судига бериб, жамоадан 1.781.786 сўмини ундириб беришни даъво қилди. Суднинг асосли қарори пахта тозаловчиларга оғир ботди шекилли, қарзларини тўлашни ошкора пайсалга сола бошладилар. Суд ижрочилари эса мажбурий ижро ҳаракатларини амалга ошириб, қарздорнинг олти турдаги (қарз суммасига тенг бўлган) мол-мулкини рўйхатга олди (банд солинди). Корхонада иш тўхтайдиган бўлгандан кейингина корхона раҳбарининг «кўзлари очилиб» қарзларидан қутилишди.

Жиззах туманидаги Ҳ.Носиров номли жамоа раҳбарлари, ҳисобчилари кейинги пайтларда алимент тўловчиларни алқайдиган бўлиб қолишган кўринади. Бўлмаса хўжалик ҳисобчиларининг жамоада фаолият кўрсатаётган 12 нафар «алиментчи» иш ҳақидан ундирувчиларга юборишмаётганига нима дейсиз? Оқибатда қонунбузар бош ҳисобчи, унинг ёрдамчилари 7890 сўмдан жарима тўлашга мажбур бўлишди.

Ғаллаороллик Иброҳим Хўжанов эса вояга етмаган 7 нафар фарзандини моддий таъминлашдан бўйин товлади. Бир йилдан зиёд даврда ҳеч қаерда атайлаб ишламасдан қочиб юрди. Оқибатда унга бир йил муддатга суд томонидан ахлоқ тузатиш ишлари жазоси тайинланиб, давлат фойдасига ойлик иш ҳақининг 20 фоизи ундириладиган бўлди.

Шу ўринда ундирувларни амалга ошириш борасидаги ишларни ҳамма жойда ҳам етарли эмаслигини афсус билан таъкидлаймиз. Янгиобод, Зафаробод, Арнасой, Фориш, Зарбдор, Жиззах туманларида суд ижрочиларининг ўзларига берилган ҳуқуқ ва ваколатларидан фойдаланишлари талаб даражасида эмас.

Суд қарорларини ижро этишга бевосита мутасадди бўлган департамент вилоят ҳудудий бўлимининг қайта-қайта мурожаатлари, эслатмаларидан тўғри хулоса чиқармаётган мансабдор шахсларнинг асоссиз важкорсонлари умумий ишимизга жиддий тўсқинлик қилаяпти, одамларнинг ортиқча вақтларини олмоқда. «Ғаллабанк»нинг вилоят бўлими раҳбари «Конгли», «Осиё», «Қорабчи», «Хидир-ота» фермер хўжаликлари фойдасига 1 миллион 800 минг сўмлик пеня пулини ўтказиб бермади. Фермерлар даладаги иши қолиб «катта»нинг ҳузурига кириш, қонуний ҳуқуқларини талаб қилишдан бўшамадилар. Бошқарувчига «Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида»ги Қонуннинг 82-моддаси билан 11.835 сўм жарима солинди. Раҳбардан жарима ундирилди-ю, пеня ундириш ҳақидаги ижро ҳужжати тўлиқ ҳал этилмай турибди. Афтидан раҳбар ўзига бошқа жиддийроқ чора кўрилмагунча қонуннинг кучини сезмайдиганга ўхшайди.

Афсуски, жойларда бундай ҳоллар кам эмас. Қонун устуворлиги сўзсиз таъминланишини катта-кичик раҳбарларга уқтириб, уларга ўйнашмагин арбоб билан... мақолининг давомини овоз чиқариб эслашларини маслаҳат берардик.

Қаҳрамон ХОЛМУРОДОВ,
Суд қарорларини ижро этиш, судлар фаолиятини моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаментининг Жиззах вилояти ҳудудий бўлими катта инспектори.

Замонамиз қаҳрамонлари

ЎЙЛАЁТГАН ОДАМ

Очерк

«Сулаймонқул Йўлдошев ишчиларни кетмонни қандай ушлаши-ю, уни жўякдаги тупроққа қандай уришига қараб ишга олади...»

Ён дафтаримга бу ёзувнинг рақам этилганига ҳам етти йил бўлибди. Бу одамни яқиндан таниганим сайин унинг феъл-атворидаги қизиқ-қизиқ хусусиятлар билан ошно бўлиб бордим. Масалан, у «Сайхун» хўжалигидаги ҳар бир одамга мажбуран сигир ва қўй-қўзи олдиради. Кейин бу молларнинг кўпайиши, насли тўғрисида доимо қайғуриб юради. Ўзи билан бирга ишлайдиган одамларнинг ўғил-қизи сут ичмаса, қаймоқ яламаса, қатиқхўрлик қилмаса, Йўлдошев бундай одамлар билан чиқишолмайди. «Маккажўхорига ер берсам, уйингизга тележкада кераклича беда туширсак, нега сиз сигир боқмайсиз?» дея туриб олади. У бир гектар маккажўхори пайкалидан 5 тонна дон, 2 минг боғ хашак олмаган кишини дангаса ҳисоблайди.

«Сайхун»нинг ўрик, олма, олхўри дарахтларидан иборат ажойиб боғи бор. Эҳтимол, шу сабаб бу ердагиларнинг қишин-ёзин оғзидан ҳўл мева-ю, туршак тушмайди. Меҳнатободда энг зўр помидор, энг хушхўр бодринг, май ойи билан юз кўришадиган қирқма қовунлар айнан мана шу далаларда етиштирилади. 30 гектарлик бедазордан чиққан хашак барчага баб-баравар бўлинади. Улар етиштирган ловия, мош бозорда харидорга маҳтал бўлмайди.

Дала шийпонининг яқинида қурилган молхона, қўйхона, товуқхона, ўрдакхонадан чиққан ўғит далага сочилади.

Худойқул Раҳмонов, Маҳмуд Усмонов, Худойберди Ҳасанов сингари ўнлаб одамларнинг корамоллари бир пода бўлиб, қўйлари бир сурув бўлиб зовур четларида, ҳали ўзлаштирилмаган майдонларда боқилишини кўриб мен бу ҳолга ҳавас қилдим. «Мана шу мол-давлатнинг пайдо бўлиши, аввало, Истиқлол, қолаверса, Сулаймонқул акага ўхшаган яхши инсонлар шарофатидан, — дейди Худойқул Раҳмонов. — Мустақиллик Сулаймонқул ака каби тадбиркор кишиларга кенг йўл очиб берди. Улар ўзлари ҳам бойишяпти, бошқаларга ҳам бойиш йўлини кўрсатишяпти. Бир миллион сўмдан кам даромад қилган одам бизда деярли йўқ. Бу Сулаймонқул ака катта даромад қилмаганимизга қўймайди. Керак бўлганда ёнидан пул чиқариб, пулни пулга уриштиришга бизни мажбур қилади...»

Сулаймонқул Йўлдошев топишнинг ҳам, сарфлашнинг ҳам ҳавосини олган кишилар сирасига киради.

Ўшанда мана бундай бўлганди. «Йўлдошев соат 9.00 да қабулимга етиб келсин» деган телефонограммани ўқиб суюнди, «Каттага ўз кучимиз билан ҳал этолмаётган муаммоларимизни билдираман, таклифларимни айтаман» деб ўйлади.

Айтилган вақтда у қабулхонада ўтирарди. Орадан икки соат ўтса ҳамки негадир уни ичкарига таклиф қилишмади. Котиба қиздан бунинг сабабини сўраганда, унинг қошлари чимирилди: «Амаки, бу ер сизга дала эмас... Қачон керак бўлсангиз ўшанда чақиришади...»

Йўлдошев бу қиз бир нарсани билмаса гапирмайди, деган тасалли билан ўзини овутди. Соат ўн иккиларда раҳбарнинг ёрдамчиси уни ичкарига чорлади. Ёруғ ва кенг хонада ўтирган киши Йўлдошевга қараб ҳам қўймади. Саломи аликсиз қолганидан хижолат чеккан Йўлдошев муштумига бир-икки йўталди. Стол ортида ўтирган киши кўзининг қири билан унга бир чеккадан жой кўрсатди. Ажаб, уни нега шошилинч чақиришди-ю, нега соатлаб куттириб қўйишди? Бу ҳолнинг ортида не сир бор?

— Билағон-у, файласуф Йўлдошев деганлари сиз бўласизми?

Бундай тагдор писандани кутмаган Йўлдошев андак ўзини йўқотди. Юзлари қизариб кетди. Аммо куч билан ўзини босди:

— Келсин, деган экансиз, келдим. Гапингиз бўлса, қоғозга ўрамай юзимга айтинг...

Кабинет эгаси даст ўрнидан турди-да, қўлидаги қаламни столдаги ойнага урди.

— Сиз қачондан буён туманда ўзи хон, кўланкаси майдон бўлиб қолдингиз?! Нега хўжалик раҳбарининг, ҳосилотнинг гапига кирмайсиз?! Қаршингизга бир чўпни қўйиб, шу раҳбар десалар, унга итоат қилиш лозимлигини билмайсизми? Нега ғаллага ўроқ тушир десалар, «ҳали буғдой хом, бир ҳафтадан кейин комбайн соламан» деб ўжарлик қиласиз?!. Ҳў, бойвачча, ҳар кузда биз берган уруғни экмай нав танлашни сизга ким қўйибди! Нима, ғалла ишини фақат сиз биласизми? Кўп ўзингиздан кетманг! Йилда ўзингизга, аъзоларингизга юз тонналаб буғдой қолаётганлигидан, оқ шоҳи кўйлак кийиб, «Нексия»да шаҳарма-шаҳар юрганингиздан бизнинг хабаримиз йўқми?!

Сулаймонқул Йўлдошев ҳам стулни орқага суриб, ўрнидан турди. Асабдан бўлса керак, лаблари титраб, қовоқлари пир-пир учди.

— Кўйлагим ҳам, машинам ҳам пулимга келган... Ғалла ўримини бошламаганимизнинг боиси, ҳосилни хом ўриб ютқизган пайтларимиз ҳам бўлган... Нав танлашга келсак... Фақат эртани ўйламайдиган ғаллакоргина қўлига тутқазилган уруғни экиб юраверади. Мен бунга бутунлай қаршиман. Меҳнатободнинг бир хўжалигига тўғри келган уруғ бошқа хўжаликда 10 центнерлаб кам ҳосил беради. Биздан нега норози бўлаётганингизни билолмаяпман. Ахир ҳар йили режаниям, қўшимча топшириқниям қойиллатиб бажариб қўямиз. Давлатнинг олдида, элнинг олдида биз эмас, ишламай туриб тишлайман деганлар уялсин...

Бу гапларни эшитиб раҳбарнинг афти буришди.

— Сиз бунча кар-кар қилаверманг! Мактаб-у боғчага пул ўтказган бўлсангиз, мақтови ўзингизга теккан. Чўл ўртасида боғ яратган бўлсангиз, мевасини ўзингиз еяпсиз! Менинг бир гапимни яхшилаб уқиб олинг: раҳбарларнинг йўриғига юрмай, билағонлик қиладиган бўлсангиз шахдам қадамингизга тушов соламан. Билишимча, отга ишқибоз экансиз. Оёғига тушов солинган от марра кўрмай ўтиб кетишини биласизми?

Сулаймонқул Йўлдошевга бу таҳдидлар алам қилди. Чап кўкрагининг остини нимадир ғижимлай бошлади. Кўйлагининг юқори тугмаларини қалтироқ бармоқлари билан ечаркан боши қизиб, кўз олди қоронғилашиб қизил чақинлар чақнади.

Пастдаги машинага зўрға етиб борди.

— Нима гап, дада?

— Бироз бошим айланди. Машинани далага ҳайда. Ҳозир ўтиб кетади, — деди у зўраки жилмайиш билан.

... Кўзини очса, шифохонада ётибди.

— Биродар, юракни авайлашингиз керак, — деди қон босимини ўлчаётган шифокор. — Эндигина элликка кирган киши ҳозирданоқ бундай ҳолга тушса, эртага нима бўлади?

Йўлдошев докторнинг гапига жавобан «маъқул» дегандек бош силкиди. Сўнг юрагига қулоқ тутди. У санчиб оғримаса-да, одатдагидан тезроқ урарди. Хонада Баҳодир иккаласи қолгач, ўғли унга бир пиёла чой узатди.

— Дада, сизнинг ошқозонингиз оғрирди. Бироқ қон босимингиз йўқ эди-ку! Кимдир сизни қаттиқ ранжитган. Менга ўша одамни айтасиз!

Йўлдошевнинг кўнгли ийди. Ўғлига тикилди.

— Болам, мен сени босиқ йигит, десам, чўғ тушган бир қучоқ хасдан фарқинг йўқ экан. Ўзингни бос, баҳслашган ҳар бир одам билан орани очиқ қиламан, дегудек бўлсанг, умринг беҳуда тортишувлар билан ўтиб кетади...

Кунлар кетидан кунлар ўта бошлади. Йўлдошев қувватга кирди. Қишлоқдан дўст-биродарлари йўқлаб келишар, улар билан турли-туман янгиликлар ҳам эргашиб келарди.

— Маҳмуднинг бирданига иккита сигири бузоқлади...

— Худойберди Ҳасанов битта қўчқорини 172 минг сўмга пуллади.

— Ғалла планини бажардик...

— Мактабдаги спорт залига 200 минг сўм пул ўтказилди...

— 75 гектардаги ғўзалар ёппасига шоналаб, гулга кирди...

— Фақат ғалладан кўрган даромадимиз ўн миллион сўмдан ошди.

— Ҳар бир ишловчига бир — бир ярим тоннадан буғдой тарқатилди...

Сулаймонқул Йўлдошевнинг юрагига бу илиқ-иссиқ хабарлар хуш ёқарди. Тўғри, унинг оёққа туришига шифокорлар астойдил ёрдам беришди. Бу дори-дармону меҳрибонликлар сафида ана шу хабарлар ҳам бел боғлаб турди, десак, хато бўлмайди.

Дала. Лоток ариқ устига қурилган кенг-мўл сўри. Ариқда сув чулдирайди. Қаҳрамонимиз билан чўл ҳақида, олис Исфана қишлоғидаги Йўлдош ота, Қурбоной хола тўғрисида, буғдой-ю, пахта борасида гурунглашамиз.

— Тўғри гап туққанингга ёқмайди, деган нақл бор. Ўзини билган, ўзининг қадрини англаган одам қорнига эмас, қадрига йиғлайди. Мен ҳамиша кўнглимдаги гапни айтиб катталарнинг кўзига дўнг кўринаман. Биргина ғаллачиликни олиб кўрайлик. Мана шу бизнинг Меҳнатобод, қўшни Мирзаобод, Шароф Рашидов, Оқолтин туманларининг ерлари ўрта ва кучли шўрланган зоналар ҳисобланади. Бу ерларга шўрга чидамли, занг касаллигига бардош бера оладиган эртапишар буғдой навлари керак. Таъминот идорасидаги жаноблар эса бу ҳол билан умуман ҳисоблашмайди. Мана, уруғ, мана дала, бизга фалон центнердан ҳосил олиб берасан, дея тўрачилик қилишади. Вилоятда уруғчилик билан бевосита шуғулланадиган бир неча хўжалик ташкил қилмасдан туриб ғаллачиликни ривожлантириш мушкул. Буларни айтавериб сочим оқарди. Бизда мана қандай бўлади? Эртани ўйламайдиган хўжалик раҳбари, фақат бугунги кун билан яшайдиган фермер ўзининг уч пулга қиммат буғдойини кўпайтиришга лойиқ уруғ, дея рўйхатдан ўтказдиради. Қараб турибсизки, бизнинг шароитга тўғри келмайдиган уруғлар катта-катта майдонларга экилаверади. Бунинг ҳаммаси таниш-билишчилиг-у, енг ичида иш битиришнинг оқибатидир. Мен эса даламга истиқболи йўқ навни икки дунёда ҳам экмайман. Мана, ерларимизнинг шўр босганлигини, сув танқислигини, ишчи кучи етишмаслигини ҳисобга олиб ҳукуматимиз Меҳнатобод туманини ғалла, полиз ва сабзавот етиштирадиган туманга айлантириш ҳақида махсус қарор чиқарди. Шундай шароит яратилгач ҳам деҳқон-у, раҳбар қўлни-қўлга бериб ишламаса, фақат бугунги кунни ўйласа, Меҳнатободдаги одамларнинг косаси қачон оқаради?

Оёғини ариқдаги сувга солиб ўйга чўмган Сулаймонқул Йўлдошев кўкрак чўнтагидан бир дона буғдой олди. Уни кафтида эзғилаб кўрди-да менга қаради:

— Мана шу бир дона буғдойнинг шовуллаган майсага айланиши, серҳосил бошоқларга айланиши учун қуёш, сув, шамол ва деҳқоннинг меҳри керак. Агар шуларнинг биттаси бўлмаса ҳам бу буғдой тупроқ остида чиришга маҳкумдир. Биз одамлар ҳам ана шу бир дона буғдойга ўхшаймиз. Бизга ҳам ҳамкасбларимизнинг мадади, эътибори, қўллаб-қувватлаши сув билан ҳаводек зарур. Фақат шундагина биз ортга эмас, кўкка қараб бўй тортамиз. Денгиз бўлиб чайқаламиз. Юртнинг эртаси сиз-у бизга ўхшаган юзлаб, минглаб одамларнинг аҳллик аталмиш туйғуларига, эртани англаш, эртани тушуниш деган буюк тушунчаларга боғлиқ.

Сулаймонқул Йўлдошев баъзан жўшиб, баъзан оҳиста гапираркан, мен унинг буғдойранг юз-кўзларига синчиклаб разм солдим. Ўзига тўқ бу одам нега ҳамиша эртанги кун тўғрисида қайғуради? Нега у бунчалик куйиб-пишади? Ўйлаб-ўйлаб бир хулосага келдим.

Бу одам — ўйлаётган одам. Ўйланган, эртанинг ташвиши билан юраги тепаётган одам аслида яшаётган одамдир. Унга мадад керак. Унга парвозлар учун кенг самолар зарур. Ана шунда бу парвозлар жуда-жуда юксак, уфқлар эса жуда-жуда яқин бўлиб қолади.

Алиқул ХОНИМҚУЛОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Дўстликнинг 35636 тонна дони

«Ғалла — 2002»

Бу ҳали давлатга сотилгани. Туманда жами ғалла ишлаб чиқариш 58000 тоннани қоралаб қолади. Ғаллакорлар келаси йил ғамида 1100 тонна сара уруғлик ҳам жамғариб қўйдилар.

Энг муҳими, давлатга ғалла топшириш бўйича оғир карвонли туман Жиззах вилоятида биринчи бўлиб режани уддалаганидир. Қўриқ воҳадаги туманда ҳосилдорлик ҳозирча 40 центнерни ташкил этмоқда.

Ғаллакорларнинг бу улкан зафарига 3500-5000 тоннадан ғалла топширган «Ҳалқобод», «Манас», Саркисов ва Қ.Раҳимов номли жамоалар муносиб улуш қўшдилар. Қабул пунктига 194 тонна дон етказиб берган «Шахбоз» фермер хўжалиги туман иқтисодиётида ўзига хос рекорд ўрнатди. «Настарин майда», «Кенжа ота», «Семурғ», «Абдуота», «Ўткир» каби ўнлаб фермер хўжаликлари ҳосилдорликни 55-60 центнерга етказишиб, 150-170 тоннадан ғалла топширишга муваффақ бўлдилар. Шу кунгача тумандаги 826 та фермер хўжалигининг 700 дан зиёди шартнома режасини уддалаб улгурди.

— Чўл шароитида мўл ғалла ҳосили олиш сирларини ўрганаётган ёшларимиз кўплигидан қувонамиз, — дейди таниқли пахтакор Омон Абдуллаев. — Бизнинг «Машъал» фермер хўжалигимиз ҳар гектар ердан 60 центнер ҳосил олган бўлса, 70 центнерни кўзлаганлар ҳам оз эмас.

Ростданам, Юлдуз Холматова, Юнус Нурмуҳаммедов, Абдували Турдибеков каби фермерлар ҳосилдорликни 65 центнердан ошириш ишқида экан.

Туман ғаллазорларида 29 та «Кейс» унумли ишлатилди. Комбайнчилардан Мухтор Муҳаммадиев, Бобоқул Мажидов, Анвар Юнусов, Эсон Бозоров, Абдумавлон Оталиқов, Файзулла Қаршиев кабилар 1800-2000 тоннадан ғалла йиғиштириб беришди.

Туманда ўрим давом этмоқда. Ўрилган майдонлар пешма-пеш шудгорланиб, керакли жойларда такрорий экинлар етиштирилаяпти.

Баҳриддин САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Қибрай хирмони

Қибрай тумани ғаллакорлари Тошкент вилоятида биринчилардан бўлиб йиллик шартнома режасини бажардилар. Ҳосилдорлик гектар ҳисобига 43 центнерни ташкил этди. Бу ўтган йилдаги кўрсаткичдан 2 центнер кўпдир. Бошқача айтганда, жами 8500 тонна ғалла ўрибянчиб олиниб, давлатга 8035 тонна дон сотилди.

Ғалла хирмонига, айниқса, «Дўрмон», Бура ота номли, «Маданият» ширкат хўжаликлари ғаллакорлари баракали ҳисса қўшдилар. Ушбу жамоаларда режага қўшимча 80-100 тоннадан ҳосил жамғарилди. Ўзбекистон пахтачилик тажриба хўжалигидан Шерали Алимқулов, Р.Мусамуҳамедов номли ширкат хўжалигидан Отабек Юсупов каби оилавий пудратчилар эса ҳосилдорликни 65-70 центнерга етказдилар.

— Далаларимизда ўримйиғим давом этмоқда, — дейди туман ҳокими Саидхўжа Тошхўжаев. — Мавжуд имкониятларни ҳисоблаб чиқиб, давлатга яна 500 тонна ғалла топширишга қарор қилдик.

А.ФОЗИЛОВ,
туман «Давр овози» газетасининг муҳаррири.

Томорқа кичик — имкониятлар катта

Муборак ҳаж зиёратига боришни қайси мўмин-мусулмон орзу қилмайди, дейсиз. Қарийб ўн уч асрдан буён ота-боболаримиз пою-пиёда, туя ёки отда ойлар давомида йўл юриб, муқаддас қадамжо — Каъба сари интилганлар. Ҳозирги кунда бу сафар заҳматини камайтириш, муддатини қисқартириш имкони бор. Исломнинг беш асосий фарзидан бирини адо этиш учун, турган гап, анчагина сармоя талаб қилинади. Бунинг учун ҳар ким ҳалол йўл билан топилган маблағини сарфласа, нур устига аъло нур.

— Ҳукуматимиз юритаётган томорқа сиёсати туфайли қишлоқ аҳолиси дастурхонига барака кираяпти, — дейди пешкулик Ниёз Отақулов. — Ҳар қарич ер, ҳар туп дарахт учун ботмон-ботмон солиқ тўлашга тўғри келган шўро даврини биз, кексалар яхши эслаймиз. Ўшанда кўпчилик мевали дарахтларни кесиб ташлади. Чунки олинаётган ҳосил тўланадиган солиқ миқдорининг чорак қисмига ҳам етмасди-да. Эсиз, шунча меҳнат, шунча боғ-роғ...

Отахон икки нафар ўғли билан бир ҳовлида яшайди. Фарзандлари алоҳида хўжалик сифатида томорқа олишган. Мавжуд 45 сотих ернинг ҳар қаричи ҳисобда. Мевазорлар орасига экилган помидор ва сабзавот эса оила учун қўшимча даромад манбаидир.

Ниёз ота билан ҳовли-боғни кезар эканман, ўзимча хомчўт қиламан: 30 тупдан ошиқ гилос дарахти, яна шунча туп анор, ўрик, гилос, ёнғоқ, анжир... Бозорда бир килограмм мева фалон пул. Демак...

— Ҳар йили мўмай даромад оламиз, — сўзини давом эттиради отахон. — Ўзим нафақадаман, ўғилларим — муаллим. «Маош кам» деб нолишмайди. Чунки томорқадан келаётган фойда рўзғор бутлигини таъминлаяпти. Мустақилликдан айланай, болам. Шу кунларга етказган Оллоҳга минг бора шукр. Уч йил олдин Каъбани тавоф айлаш бахтига мушарраф бўлдим. Кўп йиллик орзуйим ушалди. Сафар харажатларининг барчаси — томорқа даромадидан.

Ҳожи Ниёз ота қишлоқ аҳли учун яратилган бошқа қулайликлар ҳақида тўлқинланиб сўзлайди. Унинг ҳаётий мушоҳадага бой, жўяли фикрлари кўпларга ибрат бўларли. Ҳа, кичик томорқа бугун катта имкониятлар манбаига айланган. Унга бўлган эътиборни кучайтирсак, турмушимиз янада фаровонлашади, деҳқон кўнглидаги барча орзулар ушалаверади.

Амрулло САМАДОВ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ АХБОРОТИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2002 йил 9 июлдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек, божхона ва бошқа мажбурий тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:/*

1 Австралия доллари	423,33	1 Исландия кронаси	8,68	1000 Туркия лираси	0,47
1 Англия фунт стерлинги	1155,63	1 Канада доллари	495,87	1 Швейцария франки	505,74
1 Дания кронаси	100,07	1 Хитой юани	91,20	1 ЕВРО	742,94
1 БАА дирхами	205,53	1 Малайзия рингтити	198,68	10 Жанубий Корея вони	6,31
1 АҚШ доллари	754,87	1 Польша злотийси	181,42	10 Япония иенаси	63,33
1 Миср фунти	163,39	1 СДР	992,74	1 Россия рубли	23,95
				1 Украина гривнаси	141,66

**(Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.*

Ниҳоллар чилла сувига тўйинмоқда

Тўрақўрғон туманидаги «Олтин водий» ширкат хўжалиги пахтакорлари бу йил 510 гектар ернинг ҳар гектаридан 45 центнердан пахта етиштиришни мўлжалламоқдалар. Шу мақсадда улар ғўзани оби-тобида парвариш қилмоқдалар. Бу юмушга 210 нафар ижарачи ва 14 та трактор жалб этилган. Вақтида ўғитланган, чилла сувига тўйинган ниҳоллар эса баравж ўсаяпти. Ҳозир ҳар туп ғўзада 2 тадан 4 тагача кўсак бор.

СУРАТЛАРДА: бошқарув раиси Убайдулла Абдуллаев ва фермер Ғайбулла Абдуллаев ғўзанинг ривожидан мамнун; ниҳоллар кунда бир яшнаяпти.

Турғунбек МАҲКАМОВ олган суратлар.

Буюк Ипак йўлининг бекати

Қорақалпоғистоннинг қадимий қишлоқларидан бири ҳисобланган Шўрахонда ўлкашунослик музейи очилди. Қишлоқ эрамиздан аввал ҳам мавжуд бўлиб, Буюк Ипак йўлининг муҳим бекатларидан бири бўлган экан. Янги музейдан жой олган ноёб ашёлар ҳам ана шундан дарак беради. Бундан ташқари, бу ерга қўйилган кўплаб таниқли кишиларнинг таржимаи ҳолига оид экспонатлар ҳам кўпчиликнинг қизиқишини уйғотди.

Янгибой ҚЎЧҚОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

БУГУННИНГ ГАПИ

СОЛИҚ ТЎЛОВИДАН ҚОЧГАНГА МУРОСА ЙЎҚ

Ойни этак билан ёпиб бўладими? Албатта, йўқ. Ҳаётда турли йўллар билан қонуний солиқ тўловларини тўлашдан қочишга уринаётган фуқарони этаги билан ойни бекитмоқчи бўлган одамга ўхшатиш мумкин. Ахир ҳаммамиз шу жамият неъматларидан баҳраманд бўлар эканмиз, марҳамат қилиб, мавжуд тартиб-қоидага риоя қилишимиз керак-да!

Афсуски, ҳали ҳам орамизда солиқлар давлат қудратини ошириши, бу эса пировардида жамиятнинг гуллаб-яшнашини ҳис қилмаётган кимсалар учраб турибди. Худди шундай ҳолларнинг олдини олиш ҳамда иқтисодиёт ва солиққа оид жиноятларга қарши курашиш самарадорлигини ошириш мақсадида, Вазирлар Маҳкамасининг қарорига кўра, Давлат солиқ қўмитаси ҳузуридаги Солиқ соҳасидаги қонун бузилишларига қарши курашиш бошқармаси республика Прокуратураси ихтиёрига ўтказилиб, Солиққа оид жиноятларга қарши курашиш департаменти, деб номланди. Унинг зиммасига нафақат соҳада тартиб ўрнатиш, балки солиққа тортиш базаларини кенгайтириш, солиқ тўловчиларни тўла қамраб олиш, нақд пул маблағлари муомалада бўлишини таъминлаш вазифалари юклатилди.

Департаментнинг жойлардаги бўлимлари қандай ишларни амалга оширмоқда, қонун бузилиши ҳоллари камаяптими, фуқароларнинг солиқ тўғрисидаги тушунчаси қай даражада шаклланмоқда? Биз шу мақсадда идоранинг Тошкент шаҳар Сирғали тумани бўлими фаолияти билан танишдик.

Бўлим ходимлари, аввало, солиқ ва мажбурий тўловларнинг аҳамияти, улардан тушган маблағларнинг қайси соҳага йўналтирилаётгани тўғрисида маҳалла, корхона ва ташкилотларда фуқароларга тушунтириш ишларини олиб бормоқдалар. Жорий йилнинг биринчи чорагида 39 та ана шундай тадбир ўтказилди. Шу билан бирга, қонун бузилиши ҳолларига ҳам муросасизлик билан қаралмоқда.

— Бизнинг эътиборимизни жиддий қонунбузарликка йўл қўйган тадбиркор — «Руслана» хусусий фирмаси раҳбари А. Ибайдуллаеванинг фаолияти тортди, — дейди бўлим бошлиғи Илҳомжон Ёриев. — Фирма бундан бир ярим йил муқаддам ташкил этилган. Унинг раҳбари тўғри ишлаш, ҳалол йўл билан бойлик орттириш ўрнига олинаётган фойдадан солиқ тўламасликка, турли йўллар билан давлатни алдашга ҳаракат қилган. Яқинда бўлим ходимлари фирма фаолиятини тафтиш қилишганда, қарийб 17 миллион сўмга яқин солиқ ва бошқа тўловларни яширганлиги маълум бўлди. Фирма ўтган даврда пул ўтказиш йўли билан 56 миллион 534 минг 535 сўмлик салқин ва спиртли ичимликлар сотиб олади. Лекин маҳсулот фирмага кирим қилинмасдан, нақд пулга сотилади ва у ҳеч жойда қайд қилинмайди. Натижада банкка пул топширилмайди. Албатта, бундай қонунбузарликнинг айбдорлари тегишли жазо оладилар.

Сирғалидаги катта улгуржи бозорда патентсиз, солиқ идораларининг рухсатисиз, яъни ноқонуний равишда сигарет сотаётган Актам Чоршанбиев фаолияти ҳам тўхтатилди. Унинг ихтиёридаги маҳсулот ҳисоблаб кўрилганда, 255,5 минг сўмликдан кўп эканлиги аниқланди.

Ҳа, бундай мисоллар кам бўлса-да, учраб турибди. Лекин бир нарсага киши ҳайрон қолади: давлатимиз томонидан барча тадбиркорларга фаолият юритишлари учун етарли шарт-шароит яратилган бўлса, қонун доирасида иш юритиб, солиқ тўлаб, юз ёруғ бўлиб юрганга нима етсин! Лекин айрим кишилар онгли равишда солиқ тўламасдан, қонунни бузишга ҳаракат қилишади, шу билан бирга, жиноят содир этишади. Бунинг учун уларнинг жавоб беришлари муқаррардир.

Сирғали тумани прокуратураси ҳузуридаги солиққа оид жиноятларга қарши курашиш бўлими жамоаси бундай қонун бузилиши ҳолларига қарши муросасиз курашиб келмоқда. Уларнинг изчил ва самарали ҳаракати туфайли бир қанча жиноятнинг йўли тўсилмоқда, давлат хазинасига миллионлаб сўм маблағ туширилмоқда.

Ҳосил КАРИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Таълимнинг юксак масъулияти

Гарчи ушбу мулоқот икки соатга (соат 10.00 дан - соат 12.00 гача) деб белгиланган бўлса-да, лекин у белгиланган муддатдан анча олдин бошланди ва соат 12.00 дан кейин ҳам қўнғироқлар тинмади. Вазир вақти тиғиз ва юмушлари уюлиб ётган бўлишига қарамасдан телефонлардан кетма-кет ёғилаётган кўп сонли саволларга асосли ва атрофлича жавоблар беришга киришди. Кўпчиликнинг дилида ва онгида эса таълим жабҳасидаги ўзгаришлар ва муаммолар билан боғлиқ ўйлар озмунча эмаслиги шу мулоқот жараёнида яққол аён бўлди. Ушбу саҳифадан ўрин олган «Бевосита мулоқот» ҳисоботи билан танишсангиз, сизнинг ўзингиз ҳам бунга гувоҳ бўласиз.

БЕВОСИТА МУЛОҚОТ

— Ассалому алайкум, муҳтарам вазир! Мен, Муҳаббат Раҳматоваман, бу йил касб-ҳунар коллежини битирдим. Компьютерда дастурлаш мутахассислиги бўйича олий маълумот олиш орзусидаман. Бунинг учун қайси олий ўқув юртига кириб ўқишим мумкин?

— Ниятингиз яхши, табриклайман. Менинг ўзим ҳам олтмишинчи йилларда Тошкент давлат иқтисодиёт университетининг худди шундай факультетида ўқиганман. Ҳозирги кунда ахборот тизимини дастурлар билан таъминлаш бўйича юқори малакали мутахассислар республикамизнинг бир неча таянч олий ўқув юртларида, жумладан, Ўзбекистон Миллий университетида, Тошкент Давлат иқтисодиёт университетида, Тошкент Ахборот технологиялари университетида (собиқ Тошкент электротехника ва алоқа институти) ва Самарқанд Давлат университетида тарбиялаб етиштирилади.

Келгусида Наманган муҳандислик иқтисодиёт университети, Фарғона политехника институти, Бухоро Озиқ-овқат ва енгил саноат технологияси институти, Бухоро Давлат университети ҳамда Урганч Давлат университетида ҳам худди шу йўналишда мутахассис кадрлар етиштириш йўлга қўйилади.

— Муҳтарам Саидаҳрор Саидаҳмедович! Аввало, ўзимни таништирай: мен Тянь Борис Николаевичман. Университетда ўқитувчилик қиламан. Мени республика олий ўқув юртларининг замонавий компьютерлар билан қанчалик таъминлангани ва Интернетга кириш даражаси қизиқтиради.

— Борис Николаевич, ўзингизга яхши маълумки, ҳозирги кунда жамиятни ахборот билан кенг миқёсда таъминлаш ва саноатнинг барча тармоқларини, қишлоқ хўжалигини ҳамда табиийки, таълим тизимини тўла-тўкис компьютерлаштириш мустақил Ўзбекистонимиз тараққиётининг стратегик йўналишларидан бири ҳисобланади.

Шу йилнинг 30 май куни Ўзбекистон Республикаси Президентининг айнан шу вазифаларга бағишланган «Компьютерлаштиришни янада ривожлантириш ва ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш тўғрисида»ги Фармони эълон қилинди. Бундан кейин, 6 июлда Вазирлар Маҳкамаси томонидан Президентимиз Фармонида қўйилган вазифаларни бажариш юзасидан 200-қарор қабул қилинди.

Ҳозирги кунда олий ўқув юртларида ҳар 100 талабага 6 та компьютер тўғри келади. Ихтиёримиздаги мавжуд компьютерларнинг 59 фоизи замонавийдир. Биздаги 62 та олий ўқув юртининг 40 таси Интернетга уланган. Республикада компьютерлаштиришни ривожлантириш дастурига кўра, 2010 йилнинг охиригача ҳар 100 талабага 20 тадан компьютер тўғри келиши таъминланади. Айни пайтда, маълумотларни узатишнинг миллий таълим тармоғини шакллантириш масаласи ҳал этилади. Бу эса барча олий ўқув юртларининг халқаро Интернет тармоғига уланишига олиб келади.

Ҳалимахон Саидова, Тошкент шаҳри:

— Таълим соҳасидаги ислоҳотлар Ўзбекистон Республикасида қачондан бери олиб борилмоқда?

— Таълим тизимидаги кенг қамровли ислоҳотлар, албатта, бўш жойда бошланган эмас. Кадрлар тайёрлаш моделининг дунёга келишига давлатимиз раҳбари И.А.Каримов томонидан мустақилликнинг илк йилларидаёқ таклиф этилган ғоялар асос бўлди. Президент айтганларидек, илм-фан ва маърифат мамлакатнинг бебаҳо бойлигидир. Республикамиз иқтисодий қудратини таъминлашда интеллектуал салоҳият муҳим аҳамият касб этади. 1997 йил 29 августда қабул қилинган ҳамда мамлакатимизда амал қилиб келаётган «Таълим тўғрисида»ги Қонун ва Кадрлар тайёрлаш миллий дастури ҳар томонлама камолотга эришган, бозор иқтисодиётининг янгича шароитида эркин ҳаракат қила оладиган, рақобатбардош, халқ хўжалигини ривожлантириш ва мустаҳкамлашга, халқ турмушини фаровонлаштиришга ҳисса қўша оладиган кадрларни етиштириш жабҳасидаги стратегик фаолиятни белгилаб беради.

Фарида Сафоева, Қўқон шаҳри, талаба:

— Мен келгусида илмий тадқиқот билан шуғулланмоқчиман. Бу ишни талабалик давридаёқ бошласа бўладими?

— Илмий фаолият билан шуғулланиш ниятида эканлигингиздан мамнунман. Аслида, илм-фанга мойиллик талабалик даврида — бакалаврлик рефератларини малакали тайёрлашдан, олий ўқув юртлариаро илмий анжуманларда фаол қатнашишдан, мустақил, янги лойиҳаларни таклиф этишдан бошланади. Магистратурада ўқиётган талабалар илмий-тадқиқот институтлари билан мустаҳкам боғланиб, у ердаги олимлар раҳбарлигида ўзларида туғилган илмий фикрларни етилтириб ва амалиётга татбиқ этиб борадилар. Талаба магистратура, ундан кейин аспирантура ва докторантурада илмий мавзуларда диссертацияларни ҳимоя қилиб, ихтирочи олим сифатида ўзини кўрсатади.

Яна шуни айтишим керакки, умумий ўрта мактаб, ўрта махсус ва олий таълим учун яратилган ҳамда такрор нашр этилган дарсликларнинг муаллифларига ҳам илмий унвонлар ва даражалар берилиши мумкин. Бироқ ҳозирги замонда юқори малакали ва салоҳиятли олим бўлиш учун киши кенг ва чуқур билимли, дунё миқёсидаги илмий ишлар ва манбалар билан яқиндан таниш бўлиши ва, албатта, бунинг учун у чет тилларни мукаммал эгаллаши лозим. Шу боисдан ҳам, магистратурага кириш учун чет тиллардан тест синовлари топширилади. Шуни айтмоқчиманки, ҳозирги кунда магистратурани тамомлаётган ёшларнинг камида 10 фоизи ўз диплом ишларини хорижий тилларда ҳимоя қилмоқдалар.

Темир Намбеков, Гулистон шаҳри:

— Ҳозирги ёшларнинг ақлий фаолиятга қизиқиш даражаси ҳақида қандай фикрдасиз? Шахсан менинг назаримда, ёшлар ўзларини кўпроқ бизнес ва тижоратга ураётгандек?

— Олдинги қўнғироқда айнан ўзини илм-фанга бағишлашга аҳд қилган талаба қиз савол берди. Бундай ёшлар, билишимча, мамлакатимизда оз эмас. Келинг, рақамларга назар ташлайлик: фақат 2001 йилда республикамизда 223 та номзодлик, 40 та докторлик диссертациялари ҳимоя қилинди. Жорий йилнинг 5 ойи давомида эса 37 та номзодлик ва 7 та докторлик диссертациялари ёқланди. Илмий ва илмий-педагогик кадрлар тайёрлаш билан мамлакатимиздаги 33 та олий ўқув юрти ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига қарашли 2 та илмий-текшириш институти шуғулланмоқда. Айни кунларда бу илм даргоҳларида фан-техниканинг устувор йўналишлари бўйича 306 нафар аспирант, 80 нафар докторант илмий тадқиқотлар олиб боряпти. Булар қувонарли рақамлардир.

1998-2001 йилларда аспирантурага 2041 та ёш мутахассис, докторантурага 290 нафар ёш фан номзодлари қабул қилинди. Улардан ташқари, шу кунларда 380 нафар иқтидорли ёшлар илк тадқиқотчилик амалиётини ўтамоқдалар.

Орзу-интилишларни маънавий ва моддий рағбатлантириш бўйича мамлакатимизда йўлга қўйилган тадбирлар ёшларнинг илмий фаолиятга бўлган қизиқишларини янада кучайтирмоқда. Уларга, масалан, илмий адабиётлар харид қилиш учун қўшимча моддий ёрдамлар кўрсатилмоқда, илмий ишларини муддатидан олдин ҳимоя қила олган аспирант ва докторантлар стипендияларининг 5 баробари ҳажмида пул мукофоти билан тақдирланадилар, авторефератлар, диссертацияларни компьютерда расмийлаштириш ва илмий ишларни даврий нашрларда эълон қилиш харажатлари ҳам қопланади. Сўнгги уч йилда иқтидорли ёшларнинг 4 мингдан кўпроқ илмий мақолалари республикамизда ва хорижий давлатларда нашр этилди. Мен ёшларимиз олиб бораётган илмий тадқиқот ишлари натижаларининг самарадорлиги ҳақида ҳам мамнуният билан гапиргим келади. Уларнинг илмий ғоялари ва лойиҳаларини амалиётга татбиқ этган корхоналар ва ташкилотлар агар 1998 йилда 106 миллион сўм фойда кўришган бўлса, ўтган 2001 йилда 314 миллион сўм, яъни деярли уч марта кўп даромад олишга эришдилар.

Ёш тадқиқотчиларнинг қўлга киритаётган илмий натижалари хорижий компаниялар ва жамғармаларнинг ҳам эътиборини тортиб, улар шу мақсадда республикамизга 2 миллион АҚШ доллари миқдорида маблағ ажратдилар. Ўтган йили эса чет эл жамғармаларининг грантлари асосида ёш олимларимиз 850 минг АҚШ доллари миқдоридаги илмий буюртмаларни бажардилар.

Ўйлайманки, юқорида келтирилган рақамлар ва далиллар Ўзбекистон ёшларининг илм-фанга жуда катта қизиқиш билан қараётганликларини яққол исботлайди.

Михаил Рязанов, юрист:

— Вазирлик томонидан олий ўқув юртлари магистратураларини битириб чиқаётган ёшларни иш билан таъминлаш масаласида мониторинг олиб бориляптими?

— Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг иқтисодиёт, инвестиция ва маркетинг хизмати Бош бошқармаси ҳузуридаги маркетинг бўлими магистратурани битириб чиқаётган ёшларни иш билан таъминлаш мониторингини олиб боради.

Корхоналардан бу йил 77 минг нафар бакалавр ва 10 минг магистрга буюртмалар тушди. Олий ўқув юртларининг бакалавр йўналишини эса 35620 нафар талаба, магистратурани 3000 дан кўпроқ талаба битириб чиқди. Мана, кадрларимизга эҳтиёж қандай катта!

Солижон Холматов, Андижон шаҳри:

— Сир эмас, олий ўқув юртлари ўқитувчилари ўртасида таъмагирлик иллати ҳамон йўқолмаяпти. Бу эса таълимнинг сифатига ва талабаларнинг маънавиятига ўта салбий таъсир кўрсатмоқда. Вазирлик томонидан шу иллатга барҳам бериш мақсадида қандай чора-тадбирлар кўриляпти?

— Энг аввало, шуни таъкидлаш лозимки, олий ўқув юртларида ҳалол, пок, ўз касбига фидойи инсонларнинг кўплиги таълим сифати ортишини таъминламоқда. Бироқ нопок инсонларнинг пайдо бўлиши барча таълим соҳаси ходимларига доғ туширмоқда. Вазирлик томонидан бундай кимсаларга қарши курашиш, таъмагирликнинг олдини олиш, талабалар билимини адолатли баҳолаш йўлида ҳозирги кунда жиддий тадбирлар кўрилмоқда. Вазирлик ҳайъати мажлисларида бу муаммо тез-тез муҳокама қилиниб, тегишли чора-тадбирлар ишлаб чиқилмоқда. Шундай мажлисларда таъмагир ўқитувчиларни фош қилишда талабалар ва уларнинг ота-оналарининг ёрдами сезиларли бўлмаётганлиги таассуф билан қайд қилинаяпти. Ҳайратланарли томони шундаки, ҳурматли ота-оналаримиз бу масалага лоқайд қарайдилар, фарзандларининг зарурий билим олишларини талаб қилмайдилар. Мен ҳар доим бу ҳолатни бозордаги олди-сотти жараёни билан қиёслайман. Мабодо, сотувчи бир-икки дона айниган помидорни аралаштириб тарозига қўйса, ўша ота-она, аминманки, росмана жанжал кўтаради. Лекин шу ота-она саводсиз бўлиб қолаётган фарзандининг умрига, кетаётган маблағларига ачинмайди. Мен фурсатдан фойдаланиб, талабалар ва уларнинг ота-оналаридан бундай иллатни йўқотишда бизга кўмакдош бўлишларини илтимос қилиб қолардим.

Энди вазирлик амалга ошираётган чора-тадбирларга келсак, ҳозирги кунда барча олий таълим муассасаларида якуний синов ва битирув давлат аттестациясида топшириладиган имтиҳонлар ёзма ҳолда бўлиши тажриба сифатида амалиётда синаб кўрилмоқда. Ёзма имтиҳонларнинг порахўрлик ва таъмагирликнинг олдини олишда катта самара бериши эътироф этилмоқда. Чунки ёзилган жавобга қўйилган баҳо орқали ўқитувчининг ҳалоллиги аниқланади. Талабанинг эса адолатсизлик рўй берганлиги ҳақидаги аризасини қондириш имконияти пайдо бўлади. Энг самарали томони, ҳар бир ўқитувчининг қўйилган баҳога масъулиятини оширади. Ҳозирги кунда ҳар бир олий ўқув юртига ёзма имтиҳонлар натижаларини таҳлил қилиш асосида ноҳақлик ёки нопокликка йўл қўйган ўқитувчиларни таълим тизимидан четлатиш масаласи қўйилган. Бу муаммо Ички ишлар вазирлиги томонидан ҳам жиддий назоратга олиниши кўзда тутилган. Рақамларга келсак, сўнгги икки йилда порахўрлик ва таъмагирлик билан шуғулланганлардан 160 нафардан ортиқ олий ўқув юртлари ўқитувчилари ишдан бўшатилди. Уларнинг орасида факультетларнинг деканлари, кафедра мудирлари ва ҳатто проректорлар ҳам бор.

Парда Боймирзаев, Қашқадарё вилояти Деҳқонобод тумани, ўқитувчи:

— Академик лицей, касб-ҳунар коллежлари янги таълим турлари ҳисобланади. Аммо уларда эски ҳунар-техника билим юртлари, техникумларда таълим берган педагоглар ҳам ўқитувчилик қилишяпти. Эски таълимга мосланган бу педагоглар қандай қилиб янги таълим муассасаларида дарс беришлари мумкин?

— Саволингиз жуда ўринли ва долзарб. Ҳақиқатда касб-ҳунар коллежлари ва академик лицейлар таълимни ислоҳ қилишда алоҳида ўрин тутади. Бу таълим муассасалари ёшларимизнинг ҳозирги ҳаётда ўз ўринларини топишлари учун хизмат қилади. Эътибор берган бўлсангиз, ҳар бир вилоятда, туманларда энг замонавий коллежлар қад кўтармоқда. Шу билан бирга, улардаги таълим мазмуни ҳам мутлақо янгиланмоқда. Шу боисдан мазкур таълим муассасаларида ишлайдиган ўқитувчиларнинг ҳам савияси замон талаблари даражасида бўлиши лозим. Бу масалада вазирликнинг узоқни мўлжаллаган чора-тадбирлари мавжуд. Энг аввало, педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш масаласини ҳал қилиш мақсадида 1999 йилдан бошлаб малакани ошириш тизими йўлга қўйилди. Ҳозирги кунда касб-ҳунар таълими педагогларининг 2005 йилгача қачон ва қаерда малака оширишларини ўзида ифода этган истиқболли режалар амалга оширилмоқда. Педагог кадрлар тайёрлаш, юқорида айтганимиздек, 5 та таянч олий ўқув юртида олиб борилмоқда.

Академик лицейлар, касб-ҳунар коллежларида таълим сифатини кўтариш мақсадида олий ўқув юртлари кафедраларининг филиаллари очилди. Бундай ташкилий тузилма касб-ҳунар коллежлари ҳамда академик лицейлардаги педагог ва муҳандис-педагоглар салоҳиятини кўтаради.

Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими соҳасини (бу тизимда эса яқин келажакда 1600 яқин коллеж ва 180 дан кўпроқ лицей вужудга келиб, уларда 1,5 миллионга яқин ёшлар таълим олади) юксак малакали ўқитувчилар ва тарбиячилар билан таъминлаш мақсадида олий ўқув юртлари нафақат педагогларнинг малакасини ошириш билан шуғулланадилар, шу билан бирга ўрта махсус, касб-ҳунар таълими тизими учун дарсликлар ҳам тайёрлайдилар.

Назир Усмонов, Тошкент шаҳри, ҳарбий хизматчи.

— Ҳозирги вақтда муқобил хизматдаман. Хизмат муддати жорий йилнинг ноябрь ойида тугайди. Бир йил вақтни йўқотмаслик учун хизмат муддати тугашини кутмасдан шу йил ёзда олий ўқув юртига ҳужжат топширишим мумкинми?

— Ўзбекистон Республикаси «Муқобил хизмат тўғрисида»ги Қонунининг 13-моддасига мувофиқ, муқобил хизматни ўтаётган фуқаро хизмат муддати пайтида олий ўрта ва махсус таълим муассасаларига ўқишга кириш ҳуқуқига эга эмас.

Ирина Султонова, иқтисодчи:

— Ўзбекистонда олинган олий таълимни тасдиқловчи диплом бошқа мамлакатларда, жумладан, МДҲ давлатларида тан олинадими?

— Ўзбекистонда олий таълим олинганлиги тўғрисидаги дипломнинг бошқа мамлакатларда, жумладан, МДҲ давлатларида эътироф этилиши давлатлараро тузилган битимларга асосан белгиланади.

Раъно Ўктамова, ҳисобчи:

— Бугун тест синовларига ўтилган кўпгина мамлакатларда абитуриентлар билими фақат шу йўл билангина текширилишининг етарли эмаслиги тўғрисида гапирмоқдалар. Чунки талаба бўлишга даъвогар киши ўз фикрини қанчалик саводли баён эта олиши мумкинлигини тестда аниқлаб бўлмайди. Бу борада сизнинг фикрингизни билмоқчи эдим.

— Республика олий ўқув юртларида тест синовларига ўтилиб, бу усул ўзини оқлаётганлигига ҳеч бир шубҳа бўлиши мумкин эмас. Шу билан бирга, таълимнинг айрим йўналишлари учун қабул қоидаларида ижодий имтиҳонлар ҳам кўзда тутилганки, бу ҳам ўринлидир.

А.Зокиров, доцент:

— Олий ўқув юртлари учун ишлаб чиқилган давлат таълим стандартлари билан қаерда танишиш мумкин?

— Таълим тизимидаги фаолият ҳозирги кунда меъёрий ҳужжатлар воситасида бошқарилади. Жумладан, давлат таълим стандартлари (ДТС) шундай ҳужжатлардир. Улар Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 августидаги 343-сонли қарори билан тасдиқланган. Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан бакалавриатура таълим йўналиши бўйича 131 та ва магистратура мутахассисликлари бўйича 664 ДТСлар ишлаб чиқилиб, амалга жорий этилган. ДТСлар билан олий таълим муассасаларида ҳамда Олий ва ўрта махсус мактаблар муаммолари институтида танишиш мумкин. Бу институтнинг манзили: Тошкент шаҳри, Пахтакор кўчаси, 3-уй.

Анна Неелова, тиббиёт ҳамшираси:

— Ўзбекистонда МДҲдаги ўқув юртларининг филиаллари очилганми? Улар қандай ҳуқуқий асосларда фаолият олиб боради?

— Ўзбекистонда МДҲ давлатларидаги ўқув юртлари ўз филиалларини очишлари учун улар Ўзбекистон Республикаси ҳудудида таълим-тарбия фаолиятини олиб бориш ҳуқуқига эга бўлишлари керак. Акс ҳолда, улар тақдим этадиган дипломлар республикамиз ҳудудида тан олинмайди. Бу давлатларнинг дипломлари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан жорий этилган тартиб-қоидаларга кўра нострификация қилинади.

Ҳозирги кунда Ўзбекистонда МДҲ мамлакатлари таълим муассасалари филиаллари мавжуд эмас. Шу билан бирга, эслатиб ўтиш лозим, Г.В.Плеханов номидаги Россия Иқтисодий академияси филиалини очишнинг ҳуқуқий мақоми устида иш олиб борилмоқда.

Л.Хусенова, Когон шаҳри:

— Ўғлим немис филологияси факультетининг 3-босқичида ўқияпти. Айни пайтда, у республикамизнинг ҳуқуқий таълим берувчи бирон олий ўқув юртига кириб ўқиш ниятида. Бир вақтнинг ўзида икки олий ўқув юртида ўқиш мумкинми?

— Олий ўқув юртига киришни хоҳловчи ҳар бир киши қабул комиссиясига олдинги таълим ҳақидаги ҳужжатининг асл нусхасини топширади. Бу ҳужжат эса талабанинг шахсий ҳужжатлари орасида сақланади. Модомики шундай экан, бир вақтнинг ўзида икки олий ўқув юртида ўқишнинг ҳеч бир иложи бўлмайди.

Сиз бу тўғрида «Таълим тўғрисида»ги Қонуннинг 14-моддаси билан танишсангиз, етарли маълумотга эга бўласиз. Бу моддада, жумладан, ҳар бир фуқаро шартнома асосида икки ёки ундан ортиқ олий маълумот олиш ҳуқуқи белгиланган.

Қ. Дўстматов, Тожикистон фуқароси:

— Ўзбекистон Республикаси олий ўқув юртларига хорижий фуқаролар ёки фуқароликка эга бўлмаган шахслар қабул қилинадиларми? Буннинг тартиб-қоидалари қандай?

— Хорижий фуқароларнинг республика олий ўқув юртларига қабул қилиниши ва шарт-шароитлари Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 24 майдаги 206-сонли қарори билан тасдиқланган «Ўзбекистон Республикасидаги ўқув юртлари ва илмий муассасаларига хорижий фуқароларни қабул қилиш тартиби тўғрисида»ги Низомга мувофиқ ҳал этилади.

Ушбу низомга биноан Ўзбекистон Республикаси олий ўқув юртларига хорижий фуқароларнинг қабул қилиниши ҳукуматлараро битимларга ёки Давлат комиссияси қарорига кўра, бевосита хорижий фуқаро билан тузилган шартномага асосан амалга оширилади.

Хорижий фуқаролар олий ўқув юртларига тест синовларисиз қабул қилинади, таълим тўлов асосда амалга оширилади. Тўлов белгиланган тартибда, эркин алмаштириладиган валюта асосида бажарилади.

Фуқароликка эга бўлмаган шахслар олий ўқув юртларига ҳеч бир шартларсиз ва чекланишларсиз умумий тартибда қабул қилинади. Ўзбекистон Республикасининг «Таълим тўғрисида»ги Қонунига кўра, республикада яшаётган фуқароликка эга бўлмаган шахслар таълим олишда Ўзбекистон Республикаси фуқаролари билан тенг ҳуқуқлидирлар.

Аҳмаджон Одилов, Андижон вилояти, Қўрғонтепа тумани:

— Ўтган йили ҳукуматимиз томонидан педагогика олий ўқув юртлари қошида ўрта махсус-педагогик маълумотли шахслар учун сиртқи 3 йиллик бакалавриатура таълими ташкил этилиши тўғрисида қарор қабул қилинган эди. Бу қарор қандай бажарилаяпти?

— Бугун сиртқи олий таълим биринчи босқич талабалари Тошкент педагогика университетида, Наманган муҳандислик-педагогика институтида ва Бухоро озиқ-овқат ва енгил саноат технологияси институтида таълим олмоқдалар. Уларнинг қаторига 2002 йилдан бошлаб Тошкент Давлат техника университети ва Тошкент Давлат аграр университети ҳам қўшилдилар. Бундай таълимнинг самарали эканлиги ўз-ўзидан аён. Мазкур талабалар сиртқи педагогик олий таълимни битиргач, кейинги беш йил мобайнида касб-ҳунар коллежларида ишлаш мажбуриятини ўз зиммаларига оладилар.

Татьяна Пирогова, пенсионер:

— Мен ўз неварамнинг Тошкентдаги Вестминстер университетига кириб ўқишини орзу қилиб яшаяпман. Бу ниятим ушалиши мумкинми?

— Нега мумкин эмас? Фақат бу олий ўқув юртига ариза ва ҳужжатлар шу йилнинг 5 июлигача топширилишини унутмаслик керак.

— Қабул комиссияси қаерда ишлаяпти?

— Банк академиясида. У метронинг Ҳамид Олимжон бекати ёнида жойлашган.

— Нечта талаба қабул қилинади?

— 160 та. Эслатаман, имтиҳонлар инглиз тилида бўлади.

Маҳмуд Бегимқулов, Қашқадарё вилояти:

— Олий ўқув юртларида талабаларнинг спорт билан шуғулланиши учун қандай имкониятлар бор?

— Ҳозирги кунда Президентимиз ташаббуси билан уюштирилган ва яхши анъанага айланган «Умид ниҳоллари», «Баркамол авлод» «Универсиада», каби спорт мусобақалари умуман ёшлар ва талабалар ўртасида катта қизиқиш уйғотди.

Агар 2000 йилгача олий ўқув юртларининг спорт секцияларида барча олий ўқув юрти талабаларининг атиги 8 фоизи шуғулланган бўлса, бугунга келиб бу рақам 20 фоизга кўтарилди. Масалан, Бухоро шаҳрида бўлиб ўтган «Универсиада-2002» спорт байрамида қатнашиш учун саралаш мусобақаларида 130 минг нафар талаба иштирок этди. Улардан 3 минг нафар энг кучлилари финал босқичда қатнашиш бахтига муяссар бўлдилар. Бухоро Универсиадасининг уч нафар ғолиби Президентимиз томонидан совға этилган «Дамас» енгил автомобиллари билан тақдирланди. Спорт байрамларига қизиқиш ёшлар, талабалар ўртасида кун сайин ортиб бормоқда. Шу байрамлар баҳона, республикамиз вилоятларида сўнгги йилларда бирин-кетин замонавий спорт мажмуалари вужудга келмоқда. Бу эса жойларда спорт ҳаракатининг янада ривожланишига шароит яратади.

Гулнора Турдиева, ҳисобчи:

— Менинг бира-тўла икки қизим шартнома асосида олий ўқув юртларида ўқишаяпти. Улар ўқиши учун шартнома тўловлари ҳисобидан стипендия суммасини чиқариб ташлашнинг иложи борми?

— Олий ўқув юртларида бир вақтнинг ўзида бир неча фарзандлари шартнома асосида таълим олаётган ота-оналарга осон эмаслигини тушуниш мумкин. Шу билан бирга, эслатиб ўтишимиз керакки, МДҲ давлатлари орасида фақат бизнинг республикамизда ўтган йилдан бошлаб таълим кредитлари жорий этилди. Бу кредитларни исталган банкдан олиш мумкин. Кредитлар кундузги бакалавриатура бўлимларида таълим олаётган талабалар учун 10 йил муддатга, бўлажак магистрларга 5 йил муддатга берилади. Бу эса ота-оналарга катта ёрдам. 2001 йилнинг 17 августида Вазирлар Маҳкамасининг «Олий ўқув юртларида стипендия тўловлари тартиби тўғрисида»ги 344-сонли қарори чиқди. Қарорда ҳар ойда бериладиган стипендия ёшларни яхши ўқиш ва ўқув дастурларини пухта ўзлаштиришга рағбатлантиришини назарда тутиб тўлов контрактида ҳам стипендия миқдори белгиланди.

Қизларгул Бердибоева, Қорақалпоғистон Республикаси, 48-мактаб ўқитувчиси:

— Тест синови адолатли имтиҳон усули эканлигига кўпчилик амин бўлди. Лекин тест натижаларини ҳисоблаб чиқадиган компьютерларнинг ишончлилик даражаси қандай? Чалкашликлар юз бериши мумкин эмасми?

— Қизларгул, синглим! Тест натижаларини автоматик равишда ҳисобловчи техника энг ишончли ва кўплаб синовлардан ўтказилган ҳамда нуфузли хорижий давлатлардан келтирилган. Қарийб 10 йилдан буён синовдан ўтказилмоқда. Ҳанузгача уларнинг ишончлилик даражасига шубҳа бўлмаган.

«Чалкашликлар юз бериши мумкинми?» деган саволингизга келсак, шуни айтиб ўтишимиз лозимки, қабул жараёнида айрим таълим йўналишларида тест синови билан бир қаторда алоҳида ижодий имтиҳонлар ўтказилади, уларда йиғилган баллар кейинги тест натижаларига қўшилади. Бундай ҳолатда чалкашлик бўлишига йўл қўйилмайди. Бироқ абитуриентлар жавоблар варақасини белгилашда айрим техник хатоларга йўл қўйиш ҳоллари учраб туради. Бундай ҳолатлар Давлат тест маркази томонидан синчиклаб ўрганиб чиқилишига тўғри келади.

Зилола Эшонқулова, хизматчи:

— Йил сайин олий таълим учун квота миқдори, назаримда, камайиб бораётгандай...

— Узр, гапингизни бўламан, мен сизга эътироз билдирмоқчиман. Сабаби шуки, ўтган йил олий ўқув юртларига қабул квотаси 49500 та ўрин деб белгиланган бўлса, бу йил бу рақам 51 минг 100 тага кўпайди.

— Мен давлат грантлари асосида ўқишга қабул рақамларини назарда тутаяпман. Масалан, Тошкент юридик институтига киришни хоҳловчиларнинг имкониятлари тобора камайиб кетаётгандек...

— Давлат ҳозирги кунда катта эҳтиёж сезилаётган мутахассисликларни аниқлаб, шу йўналишларда кўпроқ кадрлар тайёрлашни назарда тутиб, бюджетдан маблағ ажратади. Буни барчамиз оқилона тушуниб олишимиз керак.

Баҳодир Султонов, Тошкент шаҳри, ўқитувчи:

— 2002-2003 ўқув йилида олий таълим муассасаларининг магистратурасига қабул қилиш тартиби ва қоидалари тўғрисидаги Низомга қандай ўзгаришлар киритилди?

— Биринчидан, давлат грантлари ҳисобидан олий таълимга эга бўлган ёш мутахассисларнинг интеллектуал салоҳиятидан унумли фойдаланиш ва уларни иш билан таъминлаш мақсадида, олий таълим муассасалари (ОТМ) — талаба — потенциал иш берувчи ўртасида ихтиёрий асосда шартномалар тузиш амалиёти жорий этилади.

Иккинчидан, Президент стипендианти ҳамда Давлат миқёсидаги бошқа фахрли стипендияларининг совриндорлари олий таълим муассасалари магистратурасига, бакалавриатнинг таълим йўналишига мос мутахассисликларига танловдан ташқари, кириш синовларисиз қабул қилинади.

Бундан ташқари, 2001-2002 ўқув йилида 45 та олий ўқув юртида, магистратура фаолият кўрсатган бўлса, жорий ўқув йилида уларнинг сони 52 тага етди. Энди Жиззах политехника институти, Қарши муҳандислик-иқтисодиёт институти, Самарқанд Давлат архитектура-қурилиш институти, Наманган давлат педагогика институти, Тошкент вилояти давлат педагогика институти, Нукус Давлат педогигика институти, Самарқанд Давлат чет тиллар институтларида ҳам магистратура бўлимларига қабул бошланади.

Шундай қилиб, вазир билан газетхонларнинг суҳбати якунланди. «Бевосита мулоқот» натижалари асосида тайёрланган саҳифамизда барча саволлар ўз аксини топмаган бўлиши мумкин. Бунинг сабаби — газета саҳифасининг чекланган майдонида олдиндан тушган саволларни назарда тутганда деярли икки ҳафта мобайнида давом этган мулоқотнинг барча тафсилотларини тўла-тўкис ифодалаш қийин.

Қолаверса, бизни оқлайдиган икки сабаб бор. Биринчидан, мулоқотда кўпчилик саволлар ўхшаш мазмунли бўлди. Шу боисдан, томчида дунё акс этади деганларидек, ўнлаб шундай саволлардан бирига вазирнинг жавобини бердик. Иккинчидан, бир тоифа саволлар бевосита вазирлик назоратига олинди ва улар «Бевосита мулоқот» қатнашчилари билан ўзаро ҳал этилади.

Мулоқот бир ҳақиқатни исбот этди: халқимизнинг илмга, маърифатга қизиқиши катта. Таълимнинг инсон ва жамият ҳаётидаги юксак масъулияти — ватандошларимизнинг онги ва қалбидан чуқур ўрин олган. Мамлакатимиз аҳли Ўзбекистон келажагини юксак билимли ва маънавиятли, ҳар тарафлама баркамол авлодни тарбиялаб етиштириш вазифалари билан узвий боғлиқ эканлигини яхши тушунишади. Шу ўй, шу муаммо ҳамманинг — тегишли вазирликларни ҳам, таълим муассасалари ходимларини ҳам, халқнинг ҳам диққат марказида. Таълим бугун — ҳамманинг ишига айланган. Демак, жамиятда таълим ҳақидаги мулоқот бундан кейин ҳам шу қизғинлигида давом этади.

Михли САФАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Боболардан сўз кетса...

Қуйи Амударё воҳаси Ал-Хоразмий, Ал-Чағминий, Ал-Беруний, Аз-Замахшарий, Шайх Кубро, Паҳлавон Маҳмуд, Абулғози, Мунис, Кунхўжа, Огаҳий, Ажиниёз, Феруз, Бердақ билан бир қаторда бутун Турон заминининг улуғ фарзандларидан бири Ҳаким Ота —Сулаймон Боқирғонийга ҳам қутлуғ ватан ҳисобланади.

ҚЎНҒИРОТЛИК МУЛЛА ИСҲОҚ

Қўнғирот қирларида ўзини Ҳаким Ота насллари деб ҳисоблагувчи, ўз шажараларини ана шу муборак зот билан боғлайдиган кишилар ҳозир ҳам бор. Ҳаким Ота авлодлари яқин ўтмишимиз солномасида қолдирган саҳифалар оз эмас. Шундай аждодларимиз силсиласида қўнғиротлик мулла Исҳоқнинг алоҳида ўрни бор.

Мулла Исҳоқ бобомиз тўғрисида сўз юритишдан олдин фаннинг кўпчиликка у қадар маълум бўлмаган жабҳаси — мамлакатшунослик ҳақида бир оғиз тўхталиб ўтганимиз маъқул. Мисол учун биз қадимги давр мамлакатшуноси Арриан асари орқали Хоразм шоҳи Фаразман ва унинг Бақтрияда Александр Македонский билан учрашгани, ҳарбий иттифоқ тузганини биламиз. Айнан шундай тарзда венгер туркшунос-этнографи Вамбери (1832-1913) Марказий Осиё халқларининг тарихи, этнографияси, тиллари бўйича бебаҳо асарлар қолдирган. Герман Вамбери 1862 йилнинг июнида Истанбул орқали Эрон ҳамда Турон диёрларига отланади. Хива ҳукмдори сайёҳни иззат-икром билан кутиб олиш билан бирга унга «Чегара соқчилари ва бож йиғувчи амалдорларга маълум бўлсинким, Хожи Мулло Абду Рашид афанди жаноблари бизнинг азиз меҳмонимиздир» деган ёрлиқ ёздириб, ўз имзосини чекиб, муҳрини босиб берган. Ана шу ёрлиқ билан Г.Вамбери хонликнинг асосий шаҳарлари ва қишлоқларини кезади. Хивадаги Муҳаммад Амин мадрасасида қўнғиротлик етук толиб, араб, форс тиллари-ни, дунёвий билимларни мукаммал билган Мулла Исҳоқни учратади. Биринчи суҳбатдаёқ Венгрия Фанлар академиясининг мухбир аъзоси уни ўзига йўлдош қилиб олади. Иккови Хонқа, Шовот, Гурлан, Манғит, Хўжайли, кўҳна Урганч, Тошовуз, Қўнғирот ва бошқа жойларни айланиб этнографик материаллар йиғадилар. Мулла Исҳоқ учун Герман Вамбери билан учрашув ҳаётнинг энг юлдузли онлари эди. Сабаби – венгер академиги йигирмадан ортиқ тилни мукаммал билар, энг асосийси, туркий тиллар нуқтадони эди.

Улар 1863 йилнинг 28 мартида ҳожилар карвонига қўшиладилар. Аммо тақдир шамоллари мулла Исҳоқ бобомизни Маккаи мукаррама ва Мадинаи мунавварага эмас, Европанинг муҳим илмий марказларидан бири бўлган Пешт (ҳозирги Будапешт) шаҳрига элтади. Вамберининг замондоши, академик Иожер Буденц (1836-1892)нинг гувоҳлик беришича, «Ўтган йил (1864) май ойининг охирларида бу ерга (Пешт шаҳрига) Герман Вамберига Туркистон сафарида йўлдош бўлган қўнғиротлик ёш (тахминан 24 ёшларда) мулла Исҳоқ келди. Мулла Исҳоқ венгер тилини ўрганди». Бобомиз бир йил ўтар-ўтмас венгриялик олимларнинг асарларини ўз она тилига ўгира бошлайди. Шунингдек, у ўз халқи мақоллари, ҳикматли сўзлари, эртаклар, ривоятларни ҳам таржима қилади. Бир йил ичида венгер тилига бу қадар моҳирона таржималарни бажариш ҳақиқий истеъдод эгасинингина қўлидан келиши мумкин эди. Ўзбек ва қорақалпоқ олимларидан О.Собиров, Қ.Байниязов, К.Нуржонов, С.Камолов ҳамда бошқалар мулла Исҳоқнинг улкан матншунос, беназир таржимон, беқиёс олим, ўз элининг ватанпарвари бўлганини ёзишади. Фақат бобомизнинг сўнгги даврдаги ҳаёти тўғрисида маълумотлар кам сақланганлиги кишини афсуслантиради.

Мулла Исҳоқ ўз даврининг дурустгина шоири ҳам бўлган. Унинг:

Билсанг китоб
адо бўлмас дунёдур,
Билсанг китоб
оқиб турган дарёдур.

Ёки:

Исҳоқ хўжа излар илм,
Жайҳун оғушида элим,
Юмилгунча икки кўзим
Шуҳратингни
ёзгум Жайҳун,

— деган сатрлари фикримизга далил бўла олади. Ҳозир Қўнғиротда мулла Исҳоқ ворисларидан бир неча нафари истиқомат қилади. Бошқа боболар қатори мулла Исҳоқ меросини ўрганиш биз учун фарз ҳам қарздир!

Жапақ ШАМУРАТОВ,
Қўнғирот туманидаги 3-мактаб ўқитувчиси.
Янгибой ҚЎЧҚОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ўзбекистон Фанлар академиясининг Биоорганик кимё институти полифеноллар лабораториясида олиб борилаётган илмий тадқиқотларда маҳаллий хомашёдан янги шифо воситалари яратишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Маҳаллий хомашёдан дори-дармон

— Бу борадаги изланишлар натижасида кейинги йилларда ўндан зиёд янги дори яратилди, — деди мазкур лаборатория мудири Д.Долимов ЎзА мухбирига. — Қон тўхтатувчи логоден, ультратовуш диагностикасида ишлатиладиган полижел ва кардиожел сингари янги препаратлар шулар жумласидандир.

Пахта чигитидан олинадиган гассипол моддасидан яратилаётган дори воситалари, айниқса, яхши самара беради. Гриппга қарши бир ва уч фоизли суртма, герпес вирусли хасталигини даволашда фойдаланиладиган “Мегасин”, саратон ва юрак касалликларига қарши ишлатиладиган “Рутан” ҳамда “Провидин” сингари дори-дармонлар ҳам маҳаллий хомашё асосида ишлаб чиқарилган.

Баҳор ХИДИРОВА,
ЎзА мухбири.

Ноёб хазина

Инсон ва табиат

Яшил барқутдек товланган тўқайзорларда табиат гўзаллиги намоён. Сокин бош эгган туронғa, қоратоллар серибо келинчакларни ёдга солади. Бухоро вилоятининг чекка ҳудуди қўшни Туркманистон, Хоразм вилоятига туташиб кетган. Ана шу ҳудудда 10311 гектарли Қизилқум чўл-тўқай қўриқхонаси ястаниб ётибди. Бу ерда Қизил китобга киритилган ўтхўр ва йиртқич ҳайвонлар, парранда-ю даррандалар, балиқлар макон тутишган. Қўриқхона ташкил этилганига ҳадемай 35 йил тўлади. Ҳар гал ана шу масканга йўлим тушса, Ватан тушунчасини теранроқ ҳис этгандек бўламан, табиатнинг гўзал ва бетакрор манзараларидан завққа тўламан.

Соҳил бўйлаб юриб борарканмиз, тўқай томондан қандайдир қушнинг ёқимли хониши эшитилди. Диққат билан қулоқ солдик. Ҳамроҳим, Қизилқум чўл-тўқай қўриқхонаси директори Мирзағали Қиличев сув бўйидаги дарахт шохига ишора қилди:

— Жануб булбули. Улар қўриқхонамизга ўрганиб қолишган. Баҳорда келиб ин қуришади, кўпайишади.

Бутоқда чумчуқдеккина, бўйни жигарранг, қизғиш думли булбул бутун борлиқни унутиб, сел бўлиб куйлар, унинг сайроғи дарё шовуллаши-ю тўқай суронини босиб, олис-олисларга таралади. Бу шундайин бир оҳанг эдики, унга маҳлиё бўлмасликнинг сира-сира иложи йўқ эди.

Жануб булбулларининг урчиш даври май ойига тўғри келади. Улар жуфт-жуфт бўлиб дарахтларга ин қўйишади. Урғочи булбул бола очиш учун тухум босиб ётганида, эркак булбул унинг атрофида парвона бўлиб, туну кун тўхтовсиз сайрайди, ўз жуфти, бўлажак полапонлари тинчлигини муҳофаза қилади. Керак бўлса бу йўлда жонини фидо этишга ҳам тайёр.

Жануб булбуллари асосан ҳашаротлар билан озиқланади. Улар тўқайзорларни зараркунандалардан тозалашда ўзига хос «санитар» вазифасини ўтайди. Баҳор қаригач, улар Амударёнинг қуйи оқими томон учиб кетишади. Бу қўриқхона ҳудудида тўқай булбулларини ҳам учратдик.

Хуллас, Аму соҳилидаги тўқайзорлар ҳайвонот ва ўсимлик дунёсининг ноёб хазинасидир. Биз бу хазинани асрашимиз, кўпайтиришимиз ва келгуси авлодларга бус-бутун қолдириш учун астойдил қайғуришимиз керак. Токи, она табиат бойликлари нафақат бугунимиз, балки келажагимиз манфаатларига ҳам хизмат қилсин.

Жўра ФОЗИЛ,
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси аъзоси.

Бокс

«Умиджондан умидим катта!»

— дейди унинг отаси Элибой Тўрақулов

Умиджон ҳозир 19 ёшда. У Оққўрғон туманидаги 8-мактабни тамомлаган. Шу ерда жисмоний тарбия ўқитувчиси Ўткир Жалоловдан бокс сирларини ўрганган.

— Кейинчалик ўғлим ўсмирлар ўртасида республика чемпиони, бир неча халқаро мусобақаларнинг совриндори бўлди. — дейди унинг отаси Элибой ака. — Умиджондан умид катта! У ҳали кўплаб беллашувларда мамлакатимиз шарафини ҳимоя қилади. Бунга ишончим комил.

Айни кунларда Умиджон Тўрақулов Кубада ўтадиган халқаро мусобақада қатнашиш мақсадида республика терма командаси сафида қизғин тайёргарлик кўрмоқда.

СУРАТДА: Элибой ака Тўрақулов ўғли Умиджоннинг ютуқларидан мамнун.

Пардабой ЭРГАШЕВ олган сурат.

ҲИКМАТ

Дунёда ҳам машаққат,
азоб тортмайин десанг,
Аҳдингда тур, сўзингни
ботирма заҳар аро.

САВОЛ БИЗДАН...

Ўзбекистонда иккинчи опера театри қачон, қаерда очилган?

Ўтган сонда берилган саволнинг жавоби:
Бу шеърий сатрлар Сирожиддин Саййид қаламига мансуб.

136-35-60

QUICK STOP
GROUP OF COS.

НАМБУМ «QUICK STOP PAPER MILL»
«НАМБУМ» ЛТД .ҚК

Ўрамли, кенглиги 84 см. ва 42 см. бўлган юқори сифатли ксерокс ва офсет қоғози ишлаб чиқаради ва сотади.
Ҳар бир боғламда 500 варақдан бўлган А-3, А-4 ўлчамли, зичлиги 80 гр./м² қоғозлар:
А-3 — 8400 сўм, А-4 — 4200 сўм.
Шунингдек, ўқувчилар дафтарларини ишлаб чиқаради ва 1 донасини 45 сўмдан сотади.
Маҳсулотларимизни харид қилинг, Ўзбекистон ишлаб чиқарувчисини қўллаб-қувватланг!

Манзиллар:
Наманган шаҳри, «Қурувчилар» кўчаси, 50-уй.
Телефон: (369 22) 2-14-83, факс: (369 22) 2-69-35.
Тошкент шаҳри, Маҳатма Ганди кўчаси, 44-уй.
Телефон: 132-02-22, факс: 136-30-37.
Омбор манзили:
Тошкент шаҳри, «Проектная» кўчаси, 44-уй.
Телефон: 79-74-04, факс: 79-79-91.
5982/1362

ҲУРМАТЛИ ИШБИЛАРМОН ВА ТАДБИРКОР ЖАНОБЛАР!
RESPUBLIKA KO'CHMAS MULK BIRJASI
РЕСПУБЛИКА КЎЧМАС МУЛК БИРЖАСИНИНГ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ФИЛИАЛИ

Сиз азизларни 2002 йил 7. 14. 21. 28-август ва 4. 11. 18. 25-сентябрь кунлари соат 10.00 да ўтказиладиган навбатдаги аукцион савдоларига таклиф этади.
САВДОГА ҚУЙИДАГИЛАР ҚЎЙИЛАДИ:

1. *Тошкент вилояти, Зангиота тумани А.Икромов ширкат хўжалигида жойлашган, ҳар бирининг сатҳи 400 кв.м. бўлган 40та ер майдони.*
Ҳар бирининг бошланғич баҳоси — 278 400 сўм.
2. *Тошкент вилояти Маданият ишлари бошқармасининг, Пскент тумани бўлимига қарашли УАЗ-452Д русумли, давлат рақами 91-05 ТШМ бўлган автотранспорт.*
Бошланғич баҳоси — 447 500 сўм.

Ер майдонига аризаларни қабул қилиш 3 кун олдин тўхтатилади.

Эслатма: Сотиб олувчилар томонидан мулкнинг харид тўловларидан ташқари, яъни давлат божи ёки Давлат ордерини олиш учун, мулк харид қийматининг бир фоизи миқдоридаги маблағ ва баҳолаш хизмат ҳақини алоҳида “Xususiylashtirishga ko'maklashish konsalting markazi” ҳисоб рақамига ҳужжатлар асосида тўланади.

Бизнинг манзилимиз:
Тошкент шаҳар, Мовароуннаҳр кўчаси, 19-уй, вилоят ҳокимияти биносининг ўнг қаноти.
Тел: 133-28-52, 133-77-18, факс: 133-43-73.
6031/1469

ТАШКИЛОТ
Германия технологияси бўйича тайёрланган
ТУРЛИ РАНГДАГИ ПЛАСТИКЛИ ДЕВОР ПАНЕЛЛАРИНИ
таклиф этади.
Бундан арзонини тополмайсиз.
Телефон: 137-72-24, факс: 137-72-23.
5935/366

ЗАВОДНИНГ РАСМИЙ ДИСТРИБЬЮТЕРИ ТОШКЕНТДАГИ ОМБОРДАН
БЕНЗИН ҚУЙИШ КОЛОНКАЛАРИ
(НАРА 4216, 2816)
ва ЭҲТИЁТ ҚИСМЛАРНИ таклиф этади.
НАРА ТМ
Завод мутахассислари томонидан ўрнатиб ва созлаб берилади.
Завод кафолати берилади.
Тўлов шакли турлича.
Телефонлар: 144-28-44, 144-28-04, факс: 144-28-28

«Й.ОХУНБОБОЕВ НОМЛИ БОШ КИЙИМЛАР ФАБРИКАСИ»
ҳиссадорлик жамияти
қуйидагиларни сотади:
- ип газламадан тайёрланган катталар ва болалар ёзги бош кийимлари;
- ишчи кийимлари ва махсус бош кийимлари.

Нархлар — келишилган ҳолда.
Манзилимиз: 700034, Тошкент шаҳри, Қорасарой кўчаси, 324-уй.
Телефонлар: 48-26-50, 48-51-72.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси аппарати жамоаси масъул ходим Алишер Отақўзиевга онаси
Назира МИРАЛИМОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Ядро физикаси институти жамоаси ЎзР ФА Геология ва Геофизика институти директори маслаҳатчиси, академик
Иброҳим ҲАМРОБОЕВнинг
вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон Телерадиокомпанияси жамоаси, республика радиосининг собиқ бош режиссёри, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист
Неъмат ДЎСТХЎЖАЕВнинг
вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур ҳамдардлик билдиради.

«Муштум» журнали таҳририяти жамоаси журнал бўлим муҳаррири Азиза Солиҳовага ўғли
АЗИЗХОНнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этиб, ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Телерадиокомпанияси жамоаси меҳнат фахрийси, Молия-режалаштириш бошқармаси собиқ бошлиғи
Саидғаффор ЖАББОРОВнинг
вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва қариндош уруғларига таъзия билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Ядро физикаси институти жамоаси ЎзР ФА вице-президенти, «Физика-қуёш» ИИБ Бош директори С.Лутпуллаевга онаси
Собура ЙЎЛДОШЕВАнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Алишер Навоий номли Санъат саройи жамоаси Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими
Абдулахат АБДУЛЛАЕВнинг
вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»),
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»),
Ш. ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
С. ЗИНИН,
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУҲИДДИНОВ,
Ш. РИЗАЕВ,
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁРОВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34; 133-78-92
Иқтисодиёт — 136-36-65; 132-10-65
Маънавият ва маърифат — 136-35-60;
Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва халқ таълими — 132-12-08;
Янгиликлар ва халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00001-рақам билан рўйхатга олинган.
Буюртма Г — 677, 28078 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ.
Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2.

Газета таҳририят компьютер базасида терилди ҳамда операторлар Ж. ТОҒАЕВ ва З. БОЛТАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — А. ОРИПОВ.
Навбатчи муҳаррир — О. РАЖАБОВ.
Навбатчи — М. ЮСУПОВ.
Мусаҳҳиҳ — Ш. МАШРАББОЕВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.
[t] — тижорат материали.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00.
Топширилди — 21.40.
1 2 3 4 5 6